

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски, односно хрватскохрватски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. — Огласи според тарифата — Жиро сметка кај Службата на општественото книговодство 60382-603-19644

Петок, 11 септември 1981

БЕЛГРАД

БРОЈ 48

ГОД. XXXVII

Цена на овој број е 48 динари. — Претплата за 1981 година изнесува 1.400 динари. Рок за рекламации 15 дена. — Редакција: Улица Јована Ристика бр. 1. Пошта. Факс 228. — Телефони: централа 650-155; Уредништво 651-833; Служба за претплата 651-732; Телекс 11756

532.

Врз основа на член 4 став 1 точка 8 од Законот за мерките за ограничување на пазарот и на слободниот промет на стоки и услуги од интерес за целата земја („Службен лист на СФРЈ“, бр. 28/75), врз основа на усогласените ставови со надлежните републички и покраински органи, Сојузниот извршен совет донесува

УРЕДБА

ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНИОТ РОК ВО КОЈ ОРГАНИЗАЦИЈЕ НА ЗДРУЖЕН ТРУД ШТО КОРИСТАТ УСЛУГИ НА ПРЕВОЗ НА СТОКИ СО ЖЕЛЕЗНИЦА СЕ ДОЛЖНИ ДА ВРШАТ ИСТОВАРУВАЊЕ, ОДНОСНО НАТОВАРУВАЊЕ НА СТОКИ

Член 1

Организациите на здружен труд кои, во свое име и за своја сметка или во свое име и за туѓа сметка ги користат услугите на превоз на стоки со железница, се должни да извршат истоварување, односно натоварување на стоки во рок од шест часови од моментот кога го примиле известувањето дека средството за превоз им е ставено на располагање на истоварното, односно натоварното место.

По исклучок од одредбата на став 1 на овој член, рокот за истоварувањето, односно за натоварувањето изнесува 10 часови за комплетни маршрутни возови и специјални пратки, како и за стоки врз чија состојба влијаеле временските услови па поради тоа е отежнато нивното истоварување, односно натоварување.

Член 2

Железничката транспортна основна организација на чие подрачје ќе се изврши истоварувањето, односно натоварувањето е должна, најдоцна шест часови пред предвиденото време за втасување на комплетниот маршрутен воз на истоварното, односно натоварното место, да ја извести организацијата на здружен труд од член 1 на оваа уредба за тоа време.

Железничката транспортна основна организација на чие подрачје ќе се изврши истоварувањето, односно натоварувањето на поединечни колски пратки, е должна, најдоцна два часа по нивното испраќање од последната ранжирна или распоредна станица, односно испратна станица, доколку таа е поблиска од последната ранжирна или распоредна станица, да ја извести организацијата на здружен труд од член 1 на оваа уредба за предвиденото време на втасувањето на поединечните пратки.

Член 3

За неизвршеното истоварување, односно натоварување во рокот од чл. 1 и 2 на оваа уредба, железничката транспортна основна организација е должна, во рок од 24 часа по истекот на рокот од член 1 на оваа уредба, да го извести органот над-

лежен за работите на пазарната инспекција во републиката, односно автономната покраина за секое истоварно, односно натоварно место на подрачјето на нејзините пруги.

Член 4

Со парична казна од 20.000 до 50.000 динари ќе се казни за стопански престап организацијата на здружен труд од член 1 на оваа уредба која нема да изврши истоварување, односно натоварување во рок од шест часа од моментот кога го примиле известувањето дека средство за превоз и е ставено на располагање на истоварното, односно натоварното место.

Со парична казна од 2.000 до 20.000 динари ќе се казни и одговорното лице во организацијата на здружен труд за стопански престап од член 1 на оваа уредба.

Член 5

Со парична казна од 4.000 до 5.000 динари ќе се казни за прекршок железничката транспортна основна организација која нема да постапи според одредбите на член 2 од оваа уредба.

За прекршокот од став 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во железничката транспортна основна организација со парична казна од 200 до 5.000 динари.

Член 6

Со парична казна од 8.000 до 100.000 динари ќе се казни за прекршок железничката транспортна основна организација која во рок од 24 часа, од моментот на неизвршувањето на истоварувањето, односно натоварувањето не го извести за тоа органот надлежен за работите на пазарната инспекција во републиката, односно автономната покраина.

За прекршокот од став 1 на овој член ќе се казни и одговорното лице во железничката транспортна основна организација со парична казна од 500 до 10.000 динари.

Член 7

Поблиски упатства за спроведување на одредбите од оваа уредба дава претседателот на Сојузниот комитет за сообраќај и врски.

Член 8

Оваа уредба влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 367

3 септември 1981 година

Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Веселин Гурановиќ, с. р.

533.

Врз основа на член 28 став 1 од Законот за правата и должностите на сојузните органи во поглед на средствата во општествена сопственост што тие ги користат („Службен лист на СФРЈ“, бр. 56/80), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ОРГАНИТЕ, ОДНОСНО СЛУЖБИТЕ КОИ СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ СЕ ДОЛЖНИ ДА ГИ ИЗВЕСТАТ КОГА КЕ ПРЕСТАНАТ ДА ГИ КОРИСТАТ ПРЕДМЕТИТЕ ВО ОПШТЕСТВЕНА СОПСТВЕНОСТ

1. Сојузните органи што ќе престанат да ги користат предметите во општествена сопственост ќе ги известат за тоа, согласно со член 28 од Законот за правата и должностите на сојузните органи во поглед на средствата во општествена сопственост што тие ги користат, и тоа:

1) за недвижности што ги користат сојузните органи Сојузниот секретаријат за правосудство и организација на сојузната управа;

2) за подвижни предмети што ги користат сојузните органи:

а) Авто-сервисот на сојузните органи, во поглед на средствата за превоз;

б) Управата на деловните згради на сојузните органи, во поглед на другите подвижни предмети.

2. Оваа одлука не се однесува на предметите што ги користат Сојузниот секретаријат за народна одбрана и организациите во неговиот состав и Југословенската народна армија.

3. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 368
3 септември 1981 година
Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,
Веселин Ѓурановиќ, с. р.

534.

Врз основа на член 221 став 1 точка 2 од Законот за основите и безбедност на сообраќајот на патиштата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 63/80), во спогодба со сојузниот секретар за внатрешни работи, претседателот на Сојузниот комитет за сообраќај и врски пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА СООБРАЌАЈНИТЕ ЗНАЦИ НА ПАТИШТАТА

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се доопишуваат димензиите, обликот, бојата, димензиите и поставувањето на сообраќајните знаци на патиштата.

Член 2

Сообраќајните знаци се: знаци за опасност, знаци за изречни наредби и знаци за изнесување, со дополнителна табла и без неа, која е составен дел на сообраќајниот знак и која поблиску го определува значењето на сообраќајниот знак, потоа светлосни сообраќајни знаци, ознаки на коловозот, тротоарот и сл. и светлосни и рефлектирани ознаки на пат.

Член 3

Ако на сообраќајниот знак натписите се запишани на кирилица, се запишуваат и на латиница.

Член 4

Сообраќајните знаци што се поставуваат на ист носач мораат да бидат еднообразни, без оглед на тоа дали се обични, рефлектирачки или осветлени со сопствен извор на светлост.

Член 5

Сообраќајните знаци се поставуваат од десната страна на патот покрај коловозот, во насоката на движењето на возилото.

Ако на местото на кое се поставува сообраќаен знак, поради густината на сообраќајот, или поради други причини, се заканува опасност дека знакот нема навреме да биде забележен од учесниците во сообраќајот, сообраќајниот знак мора да се постави и на спротивната лева страна од патот или над површината на коловозот.

Сообраќајните знаци се поставуваат така што да не го попречуваат движењето на возилата и на пешаците.

Член 6

Пртежите на ознаките на коловозот и пртежите на буквите и броевите во поглед на обликот и видот што се испишуваат на коловозот и на знаците, како и легендата на боите, се отпечатени кон овој правилник и претставуваат негов составен дел.

Натписите на знаците за известување, по правило се испишуваат со мали букви.

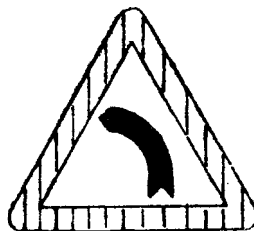
II. СООБРАЌАЈНИ ЗНАЦИ

1. Знаци за опасност

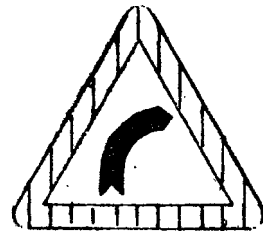
Член 7

Знаци за опасност се:

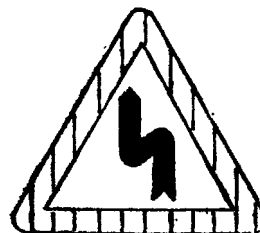
1) знакот „кривина налево“ (I-1), знакот „кривина надесно“ (I-1.1), знакот „двојна кривина или повеќе едноподруги кривини од кои првата е налево“ (I-2), знакот „двојна кривина или повеќе едноподруги кривини од кои првата е надесно“ (I-2.1), знакот „опасна кривина“ (I-2.2) кои означуваат приближување кон кривина или кон кривини што се опасни според своите физички карактеристики или поради недостиг на видливост;

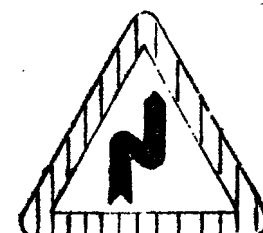
I-1

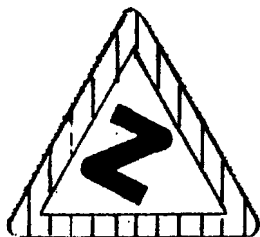
I-1.1

I-2

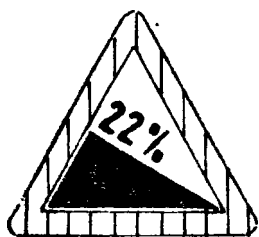

I-2.1

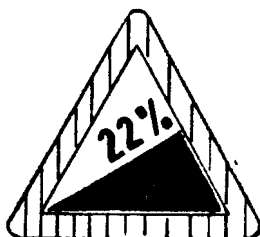

I-2.2

2) знакот „опасно надолниште“ (I-3) и знакот „опасно нагорниште“ (I-4), кои означуваат приближување на надолниште или нагорниште, ако разликата во височината претставува некоја опасност што произлегува од тие услови;

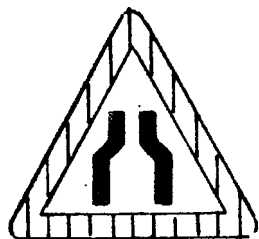

I-3

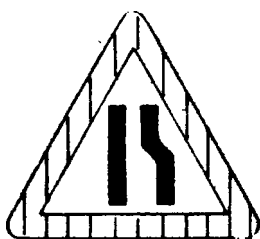

I-4

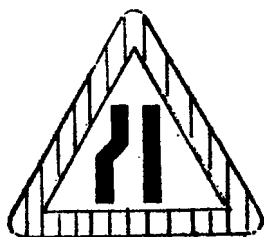
3) знакот „стеснување на патот“ (I-5) знакот „стеснување на патот од десната страна“ (I-5.1) и знакот „стеснување на патот од левата страна“ (I-5.2) кои означуваат приближување кон стеснување на коловозот кое може да претставува извесна опасност;

I-5

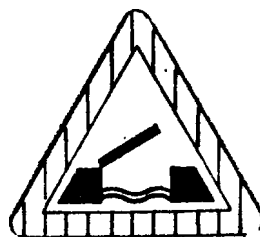

I-5.1

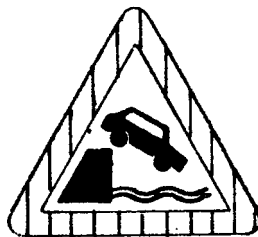
I-5.2

4) знакот „подвижен мост“ (I-6) кој означува близина на место на кое патот наидува на брег; жен мост;

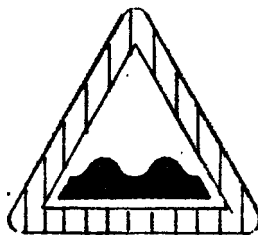
I-6

5) знакот „близина на брег“ (I-7) кој означува близина на место на кое патот наидува на брег;

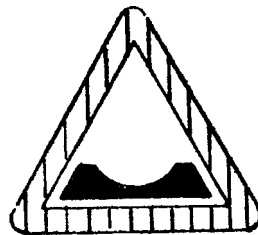

I-7

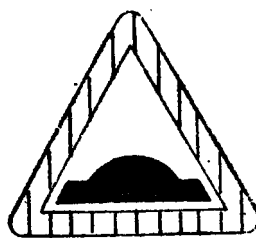
6) знакот „нерамен коловоз“ кој означува близина на дел од патот на кој патот е нерамен поради постоење на опасни издадености и длабнатини на коловозот (I-8), поради длабнатини (I-9) или поради близина на опасен превалец на патот или на поголема грбина на патот (I-10);

I-8

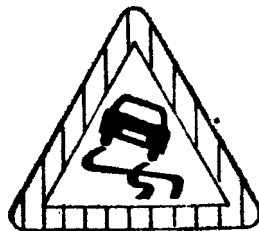

I-9

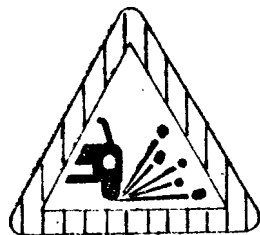
I-10

7) знакот „лизгав коловоз“ (I-11) кој означува близина на дел од патот на кој коловозот под определени атмосферски услови или слични околности има лизгава површина;

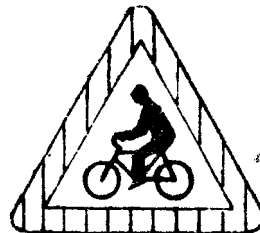
I-11

8) знакот „камење прска“ (I-12) кој означува близина на дел од патот на кој се наоѓа невалан дробен камен или кој е посипан со ситни камења на тврда подлога и на кој за другите учесници во сообраќајот постои зголемена опасност од прскање на камења;

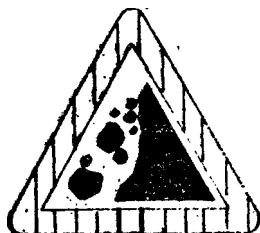
I-12

12) знакот „велосипедисти на патот“ (I-16) кој означува близина на место на кое велосипедистите почесто наидуваат на патот од бочниот пат или од велосипедската патека;

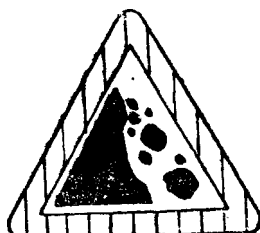

I-16

9) знаците „одручување на камења“ (I-13 и I-13.1) кој означуваат близина на дел од патот на кој постои опасност од камења што паѓаат или од камења што се наоѓаат на патот;

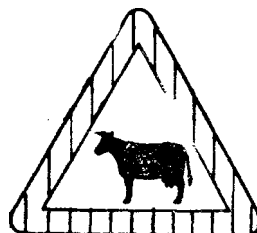

I-13

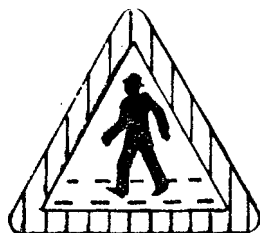
I-13.1

13) знакот „животни на патот“ (I-17) кој означува место на кое домашни животни под надзор преминуваат преку патот или минуваат по должината на патот;

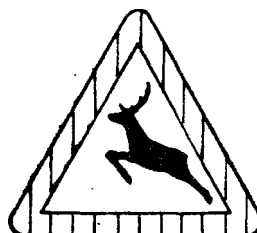
I-17

10) знакот „обележен пешачки премин“ (I-14) кој означува близина на место на патот на кое се наоѓа обележен пешачки премин;

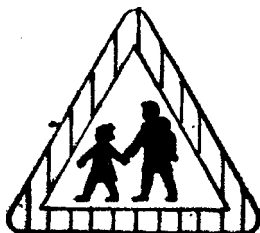
I-14

14) знакот „дивеч на патот“ (I-18) кој означува посебно опасни места на кои дивеч-чапункари често преминуваат преку патот;

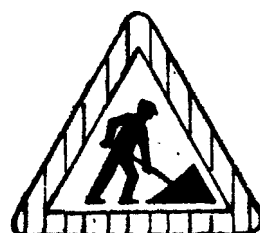
I-18

11) знакот „деца на патот“ (I-15) кој означува близина на место на патот на кое децата почесто и во поголем број се движат (на пример пред училиште, обданиште, игралиште и сл.);

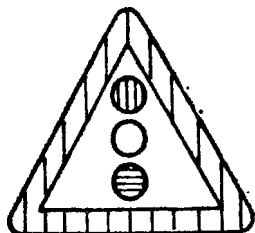
I-15

15) знакот „работи на патот“ (I-19) кој означува близина на место на кое се изведуваат работи;

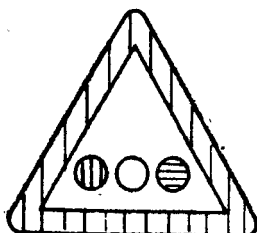

I-19

16) знаците „наидување на светлосни сообраќајни знаци“ (I-20 и I-20.1) кои означуваат близина на раскрсница или на обележен пешачки премин на кој сообраќајот е регулиран со помош на уреди за давање на светлосни сообраќајни знаци;

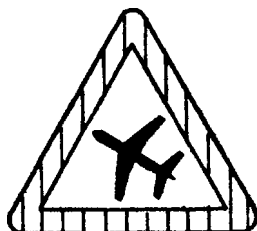

I-20

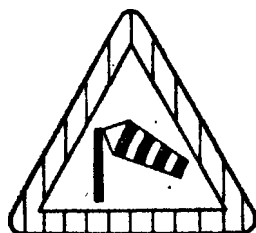
I-20.1

17) знакот „близина на авионска писта“ (I-21) кој означува дел на патот преку кој авионите прелетуваат во низок лет при слетување, односно полетување;

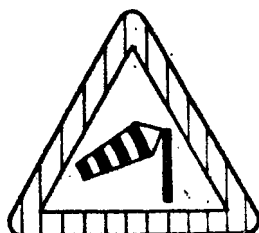

I-21

18) знаците „бочен ветар“ (I-22 и I-22.1) кои означуваат близина на дел од патот на кој често дува силен бочен ветар;

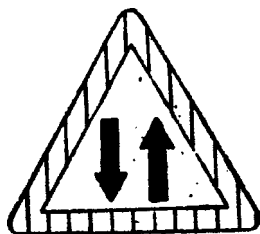

I-22

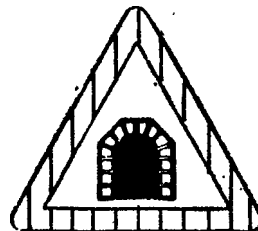
I-22.1

19) знакот „сообраќај во обете насоки“ (I-23) кој означува близина на место на кое се преминува од дел на патот на кој сообраќајот се одвива само во една насока на дел од тој пат на кој привремено или постојано сообраќајот се врши во обете насоки;

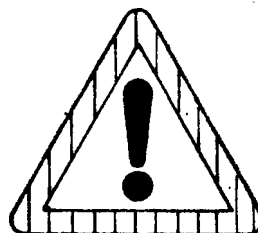
I-23

20) знакот „тунел“ (I-24) кој означува близина на тунел на патот;

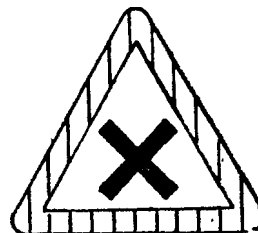
I-24

21) знакот „опасност на патот“ (I-25) кој означува близина на дел од патот или на место од патот на кој на учесниците во сообраќајот им се заканува опасност за која со овој правилник не е предвиден посебен знак за опасност;

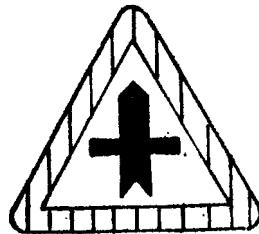
I-25

22) знакот „крстосување на патишта од иста важност“ (I-26) кој означува близина на раскрсница на патишта од кои ниеден пат не е пат со првенство за минување;

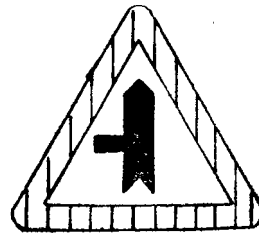

I-26

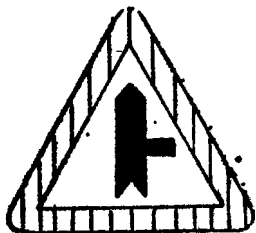
23) знакот „крстосување со спореден пат под прав агол“ (I-27), знакот „спојување со спореден пат под прав агол од левата страна“ (I-28), знакот „спојување со спореден пат под прав агол од десната страна“ (I-28.1), знакот „спојување со спореден пат под остар агол од левата страна“ (I-29) и знакот „спојување со спореден пат под остар агол од десната страна“ (I-29.1) кои означуваат близина на раскрсница на која патот со првенство на минување се крстосува, односно се спојува со спореден пат;

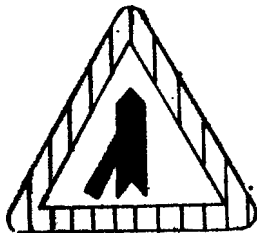
I-27

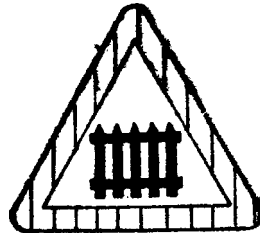
I-28

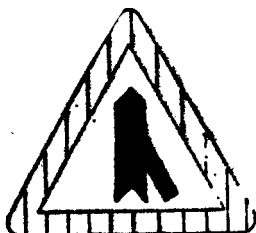
I-28.1

I-29

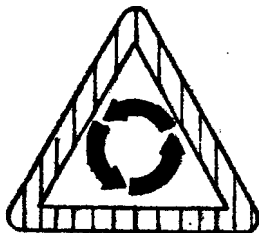
I-32

I-29.1

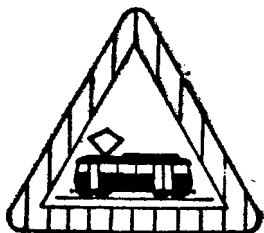
Симболите на наведените знаци од став 1 на
-----е-----оинку, што за-
виси од конкретната ситуација на патот;

24) знакот „раскрсница со кружен тек на сообраќајот“ (I-30), кој означува близина на раскрсница на која сообраќајот се одвива во кружен ток;

I-30

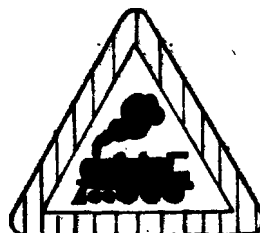
25) знакот „трамвајска пруга“ (I-31) кој означува близина на место на кое патот преминува преку трамвајска пруга во ниво;

I-31

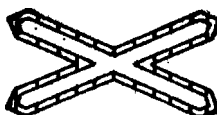
26) знакот „премин на пат преку железничка пруга со браници или полубраници“ (I-32) кој означува близина на премин на патот преку железничка пруга во ниво, кој е обезбеден со браници или полубраници;

27) знакот „премин на пат преку железничка пруга без браници ил. полубраници“ (I-33) кој означува близина на премин на патот преку железничка пруга во ниво, кој не е обезбеден со браници или полубраници;

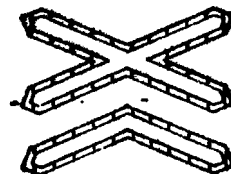

I-33

28) знакот „Андрејев крст“ (I-34) кој означува место на кое патот преминува преку железничка пруга во ниво без бариери или полубариери со еден колосек односно (I-34.1) со два или повеќе колосеци;

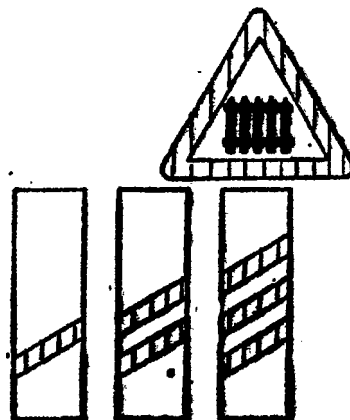

I-34

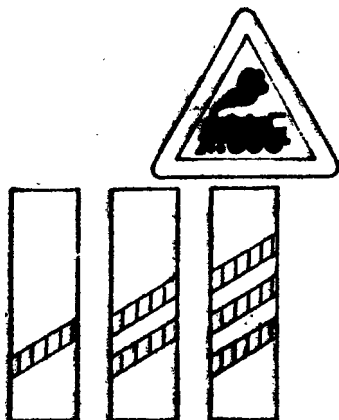
I-34.1

29) знакот „приближување на премин на патот преку железничка пруга со браници или полубраници“ (I-35) кој означува оддалеченост до премин на патот преку железничка пруга во ниво, кој е обезбеден со браници или полубраници.

1-23

30) знакот „приближување кон премин на патот преку железничка пруга без браници или полубраници“ (I-36) кој означува оддалеченост до премин на патот преку железничка пруга во ниво, кој не е обезбеден со браници или полубраници.

I-36

Симболите на знаците за опасност I-14 (обележен пешачки премин), I-15 (деца на патот), I-16 (велосипедисти на патот), I-17 (животни на патот), I-18 (дивеч на патот) и I-21 (близина на авионска писта), можат со оглед на насоката од каде се заканува опасноста, да бидат свртени и на другата страна.

Член 8

Знаците за опасност имаат облик на рамностран триаголник чија една страна се наоѓа во хоризонтална положба со спротивниот врв свртен нагоре.

Член 9

Основната боја на знаците за опасност е жолта, а рабовите на триаголникот се во црвена боја.

Симболите на знаците за опасност се во црна боја.

Член 10

Должината на страните на рамностранниот триаголник на знакот за опасност изнесува и тоа:

1) на автопатите и на патиштата резервирани за сообраќај на моторни возила и на магистрални патишта — 120 cm;

2) на регионалните патишта и на главните градски сообраќајници — 90 cm;

3) на сите други патишта — 60 cm;

4) кога се употребуваат како вметнати знаци — 40 cm.

На патиштата од точка 2 став 1 од овој член можат, по потреба, да се поставуваат и знаци за опасност чија страна на триаголникот изнесува 120 cm, а на патиштата од точка 3 став 1 од овој член и знаци за опасност чија страна на триаголникот изнесува 90 cm.

Член 11

Големијата на симболот на знаците за опасност мора да биде сразмерна со големијата на знакот, а симболот извртан така што да може лесно да се распознае.

Член 12

Во поглед на обликот, бојата или димензиите отстапуваат од одредбите на чл. 9 до 11 од овој правилник следните знаци за опасност, и тоа:

1) во поглед на обликот:

а) знаците I-34 и I-34.1 (Андреин крст) кои имаат облик на еден, односно на два вкрстени крака;

б) знаците I-35 (приближување кон премин на пат преку железничка пруга со браници или полубраници) и I-36 (приближување кон премин на пат преку железничка пруга без браници или полубраници), кои имаат правоаголен облик чија основа ја сочинува покусата страна;

2) во поглед на бојата:

— симболите на знаците I-20 и I-20.1 (наидување на светлосни сообраќајни знаци со тробојни светла), кои по вертикалната оска имаат црвено светло горе, жолто во средината, зелено долу, а по хоризонталната оска црвено светло лево, жолто во средината и зелено десно;

3) во поглед на димензиите:

а) знаците I-34 и I-34.1 (Андреин крст) имаат краци со должина од 120 cm и широчина 12 cm;

б) знаците I-35 (приближување кон премин на пат преку железничка пруга со браници или полубраници) и I-36 (приближување кон премин на пат преку железничка пруга без браници или полубраници) кои имаат два страна и правоагол кот во должина 100 cm, друга страна на правоаголникот 30 cm, а косите ленти на знакот поставени под агол од 30°, со широчина 8 cm.

2. Знаци за изречни наредби

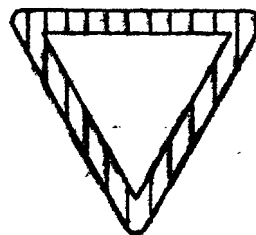
Член 13

Знаци за изречни наредби се знаци за забрана, односно ограничување и знаци за обврска.

Член 14

Знаци за забрана, односно ограничување се:

1) знакот „крстосување со пат со првенство за минување“ (II-1) означува близина на раскрсница на која возачот мора да им го отстапи првенството за минување на сите возила што се движат по патот на кој тој наидува;

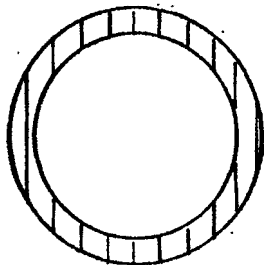
II-1

2) знакот „задолжително запирање“ (II-2) кој означува место пред влезот во раскрсница, на кое возачот е должен да го запре возилото и да им го отстапи првенството за минување на сите возила што се движат по патот на кој тој наидува.

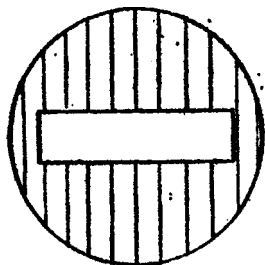
II-2

3) знакот „забрана на сообраќајот во обете насоки“ (II-3) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за сите возила во обете насоки;

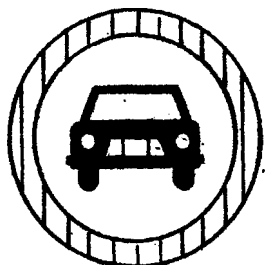
II-3

4) знакот „забрана на сообраќајот во една насока“ (II-4) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот на возилата од насоката спрема која е свртен знакот;

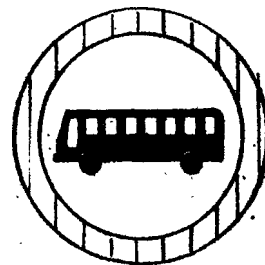
II-4

5) знакот „забрана на сообраќајот за сите возила на моторен погон, освен за мотоцикл без приколка“ (II-5) кој означува пат, односно дел од патот на кој е забранет сообраќајот за сите возила на моторен погон, освен за мотоцикли без приколка и велосипеди со мотор на две тркала;

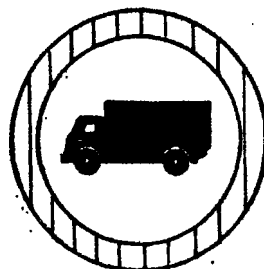
II-5

6) знакот „забрана на сообраќајот за автобуси“ (II-6) кој означува пат, односно дел од патот на кој е забранет сообраќајот за автобуси;

II-6

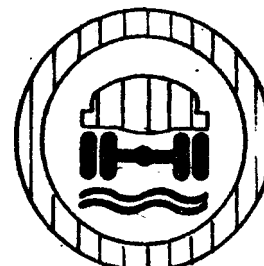
7) знакот забрана на сообраќајот за товарни моторни возила“ (II-7) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за товарни моторни возила.

II-7

Ако на знакот од став 1 на оваа точка му е придодadena дополнителна табла за која е означена најголемата дозволена тежина, забраната важи само за оние товарни моторни возила чија најголема дозволена тежина ја преминува означената тежина;

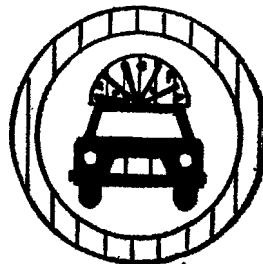
8) знакот „забрана на сообраќајот за цистерни“ (II-8) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за возилата што превезуваат материји над определената количина, што може да предизвика загадување на водата;

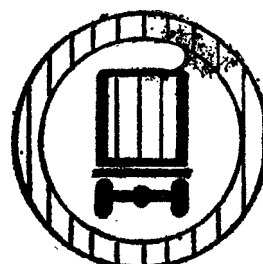
II-8

9) знакот „забрана на сообраќајот за возилата што превезуваат експлозив или некои лесно запални материји над определената количина“ (II-9) која означува пат или дел од пат на кој е забранет сообраќајот за возилата што превезуваат повеќе од определената количина на експлозив или некои лесно запални материји;

знакот „забрана на сообраќајот за возилата што превезуваат опасни материји над определената количина“ (II-9.1) кој означува пат или дел од пат на кој е забранет сообраќајот за возилата што превезуваат повеќе од определеното количество на опасни материји;

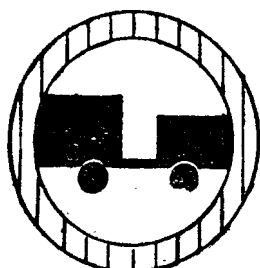
II-9

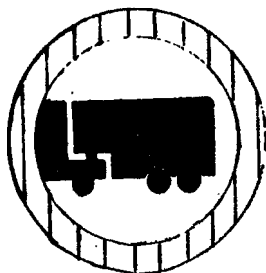
II-9.1

10) знакот „забрана на сообраќај за возила на моторен погон што влечат приклучно возило, освен полуприколка“ (II-10) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за возила на моторен погон што влечат приклучно возило, освен полуприколка;

знакот „забрана на сообраќајот за возила на моторен погон кои влечат приклучно возило или полуприколка“ (II-10.1) кој означува пат односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за возила на моторен погон кои влечат приклучно возило или полуприколка;

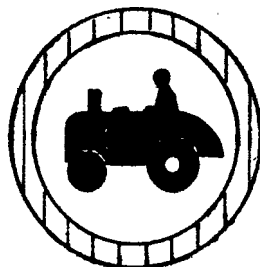

II-10

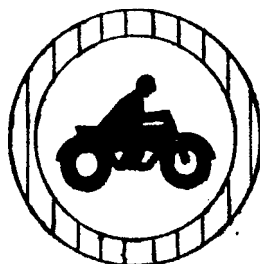
II-10.1

11) знакот „забрана на сообраќајот за трактори“ (II-11) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за трактори;

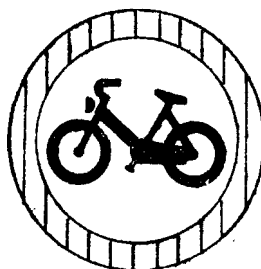
II-11

12) знакот „забрана на сообраќајот за мотоцикли“ (II-12), кој означува пат, односно дел од патот на кој е забранет сообраќајот за мотоцикли, за моторни возила на три тркала;

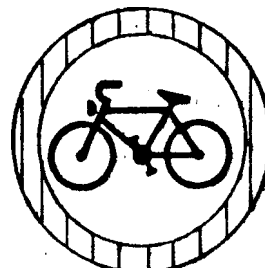
II-12

13) знакот „забрана на сообраќајот за велосипеди со мотор“ (II-13) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за велосипеди со мотор, со две или со три тркала;

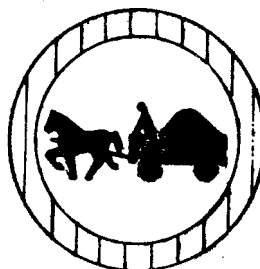
II-13

14) знакот „забрана на сообраќајот за велосипеди“ (II-14) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за велосипеди;

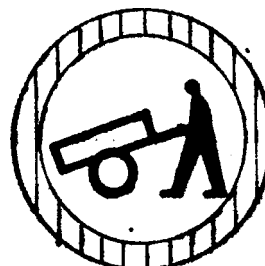
II-14

15) знакот „забрана на сообраќајот за запрежни возила“ (II-15) кој означува пат односно дел од патот на кој е забранет сообраќајот за запрежни возила;

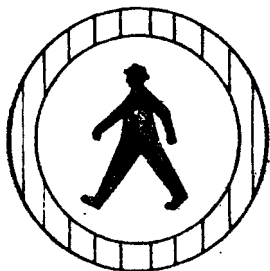
II-15

16) знакот „забрана на сообраќајот за рачна количка“ (II-16) кој означува пат односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за рачна количина;

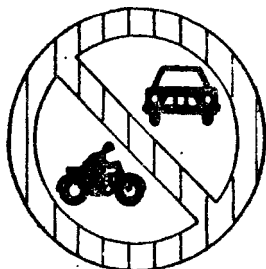
II-16

17) знакот „забор на на сообраќајот за пешаци“ (II-17) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за пешаци;

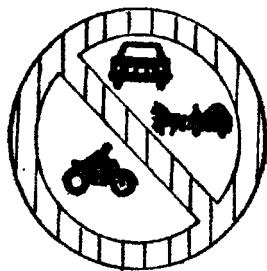
II-17

18) знакот „забрана на сообраќајот за сите возила на моторен погон“ (II-18) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за сите возила на моторен погон;

II-18

19) знакот „забрана на сообраќајот за сите возила на моторен погон и запрежни возила“ (II-19) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за сите возила на моторен погон и за запрежни возила;

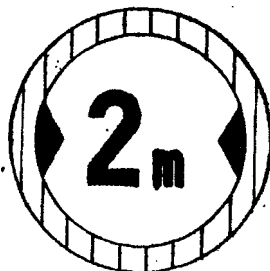

II-19

За забраните за разни видови возила или корисници на патот можат на знакот од став 1 од оваа точка да се употребат и на него да се комбинираат разни симболи означени под II-5 до II-17.

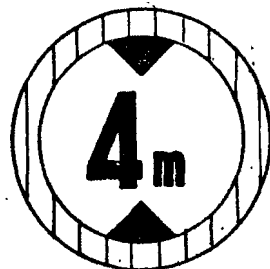
Не може да се постави знакот од став 1 на оваа точка со повеќе од два симбола надвор од населени места, ниту со повеќе од три симболи во населени места;

20) знакот „забрана на сообраќајот за возила чија вкупна ширина ја преминува определена-та ширина“ (II-20) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за возила чија вкупна ширина ја преминува широчината означена на знакот;

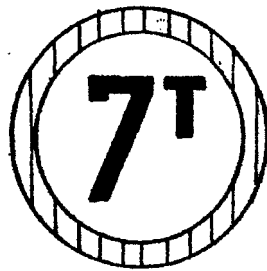
II-20

21) знакот „забрана на сообраќајот за возила чија вкупна височина ја преминува определена-та височина“ (II-21) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за возила чија вкупна височина ја преминува височината означена на знакот;

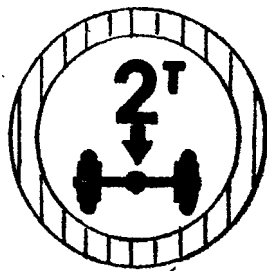
II-21

22) знакот „забрана на сообраќајот за возила чија вкупна тежина ја преминува определена-та тежина“ (II-22) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за возила чија вкупна тежина ја преминува тежината означена на знакот;

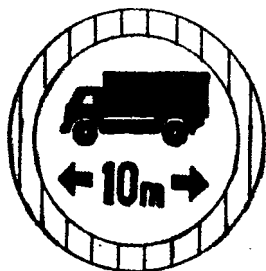
II-22

23) знакот „забрана на сообраќајот за возила што го пречекоруваат определениот осен притисок“ (II-23) кој означува пат, односно дел од пат за кој е забранет сообраќајот за возила со осен притисок поголем од оптоварувањето означено на знакот;

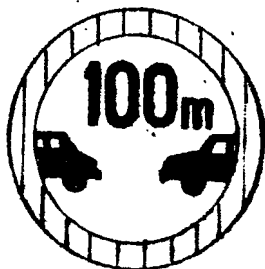
II-23

24) знакот „забрана на сообраќајот за возила што ја пречекоруваат определената должина“ (II-24) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забранет сообраќајот за возила чија вкупна должина ја преминува должината означена на знакот;

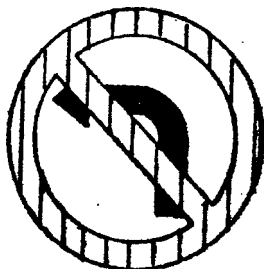
II-24

25) знакот „најмало растојание помеѓу возила“ (II-25) кој означува најмало растојание помеѓу возилата во движење кон кое мораат да се придржуваат возачите;

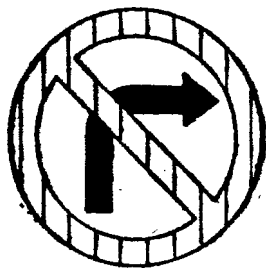
II-25

26) знакот „бр _____ с рш.ув.ње _____ ле-о“ (II-26) означува раскрсница на која скршнувањето налево е забрането;

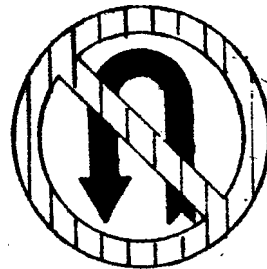
II-26

27) знакот „забрана на скршнување на десно“ (II-26.1) кој означува раскрсница на која скршнувањето на десно е забрането;

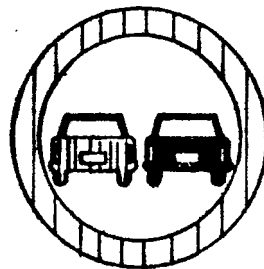
II-26.1

28) знакот „забрана на полукружно свртување“ (II-27) кој означува место на кое е забрането полукружно свртување;

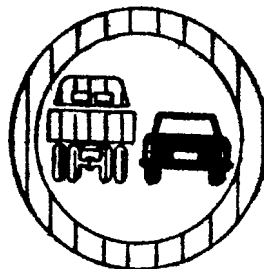
II-27

29) знакот „забрана на прстигнување на сите возила на моторен погон, освен мотоцикли без приколка“ (II-28) кој означува пат, односно дел од пат на кој е забрането прстигнувањето на сите возила на моторен погон, освен мотоцикли без приколка и велосипеди со мото на две т кала;

II-28

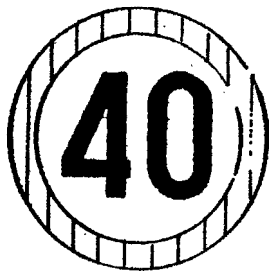
30) знакот „забрана на прстигнување за товарни возила“ (II-29) кој означува пат односно дел од пат на кое е забрането товарни моторни возила чија најголема дозволена тежина преминува 3,5 тони да прстигнуваат други возила на моторен погон, освен мотоцикли без приколка и велосипеди со мотор на две тркала;

II-29

Ако на знакот од став 1 на овза точка е додадена дополнителна табла на која е означена друга најголема дозволена тежина (на пример 5 t), забраната важи само за оние товарни моторни возила чија најголема дозволена тежина ја преминува означената тежина;

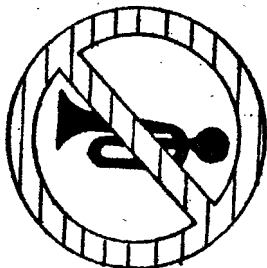
31) знакот „ограничување на брзината“ (II-30) кој означува пат, односно дел од пат на кој возилата не смеат да се движат со брзина (во km/час) поголема од брзината што е означена на знакот.

II-30

Ако на знакот од став 1 на оваа точка му е придодена дополнителна табла со ознака на тежината на возилото (на пример 5 t), означеното ограничување на брзината се однесува само на возилата чија најголема дозволена тежина ја преминува означената тежина;

32) знакот „забрана на давање звучни знаци“ (II-31), кој означува пат, односно дел од пат на кој не смеат со уред на возилото да се даваат звучни знаци, освен во случај на непосредна опасност;

II-31

33) знакот „забрана на минување без запирање — царинарница“ (II-32) кој означува линија на царинарница каде што возилото мора да се запре. Тој знак може да се употреби и за означување на близината на други места на кои возилото мора да се запре. Во тој случај зборовите испишани на знакот: „CARINA — DOUANE“ (II-32), односно: „STOP — MILICIJA“ (II-32.1) или PATARINA — PEAGE“ (II-32.2) се заменуваат со соодветен натпис што ја означува причината за обврската за запирање;

II-32

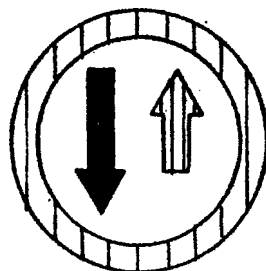

II-32.1

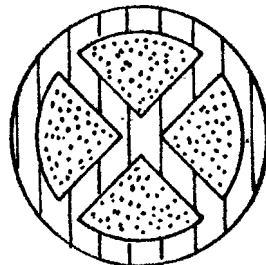
II-32.2

34) знакот „престанок на минување на возилото од спротивен правец“ (II-33) кој означува забрана за стапување на возило на тесниот дел од патот пред да минат по тој дел возилата од спротивната насока;

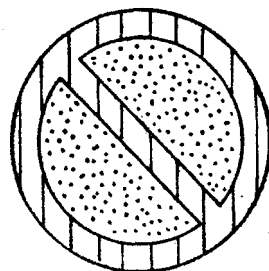
II-33

35) знакот „забрана за запирање и паркирање“ (II-34) кој означува патот на која е забрането запирање и паркирање на возила;

II-34

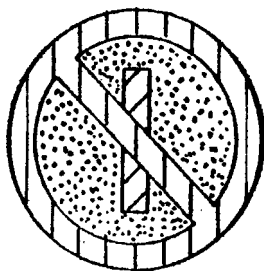
36) знакот „забрана за паркирање“ (II-35) кој означува страна на патот на која е забрането паркирање на возила.

II-35

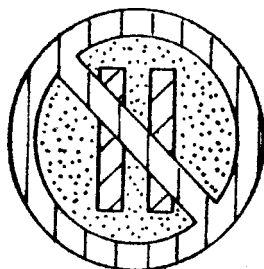
Кон знаците II-34 и II-35 може да се придодаде дополнителна табла со назнака: 1) денот во неделата, односно во месецот и времето во текот на денот на кое се однесува забраната; 2) најдолгото дозволено траење на запирањето односно паркирањето; 3) категориите на возилата на кои се однесува забраната;

37) знакот „наизменично паркирање“ (II-36) кој означува дел од патот на кој забраната за паркирање се однесува во непарни денови;

II-36

38) знакот „наизменично паркирање“ (II-37) кој го означува делот од патот на кој забраната за паркирање се однесува во парни денови.

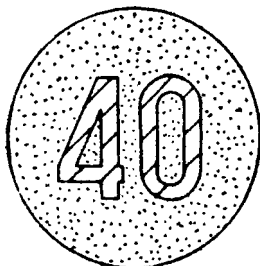
II-37

Симболите на знаците за забрани, односно ограничување II-20, II-21, II-22, II-23, II-24 и II-30 се дадени заради пример, а стварните вредности се запишуваат според околностите на патот и потребите на безбедноста на сообраќајот.

Член 15

Знаци за обарски се:

1) знакот „најмала дозволена брзина“ (II-38) означува пат, односно дел од патот на кој возилата во нормални услови мораат да се движат најмалку со онаа брзина (во km/час) што е означена на знакот.

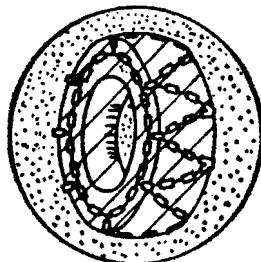

II-38

Симболот на знакот од став 1 на оваа точка е даден заради пример, а стварната брзина се запишува според околностите на патот и потребите на безбедноста на сообраќајот;

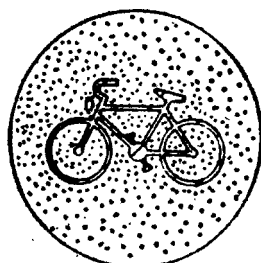
2) знакот „синџири за снег“ (II-39) кој означува дел од патот на кој моторните возила, освен мотоцикли, мораат на погонските тркала да имаат пропишана зимска опрема кога има снег на коло-

;

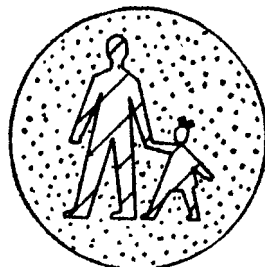
II-39

3) знакот „патека за велосипедисти“ (II-40) кој означува патека по која мораат да се движат велосипеди и велосипеди со мотор, а по кој е забрането движење на други возила;

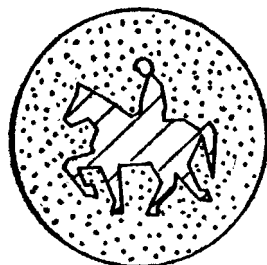
II-40

4) знакот „патека за пешаци“ (II-41) кој означува посебно изградена пешачка патека по која пешаците мораат да се движат, а е забрането движење на други учесници во сообраќајот;

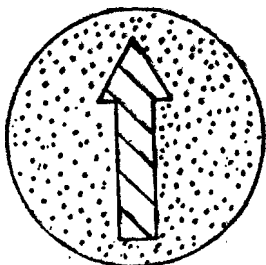
II-41

5) знакот „патека за коњаници“ (II-42) кој означува патека по која мораат да се движат коњаници, а е забрането движење на други учесници во сообраќајот;

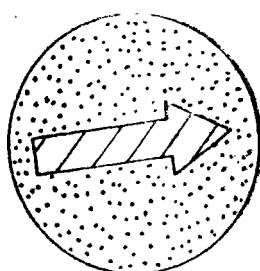

II-42

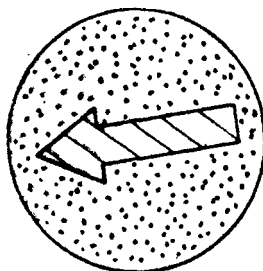
6) знаците „задолжителна насока“ (II-43), (II-43.1), (II-43.2), (II-43.3) и (II-43.4) кои означуваат насоки по кои возилата мораат да се движат;

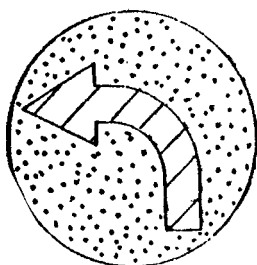
II-43

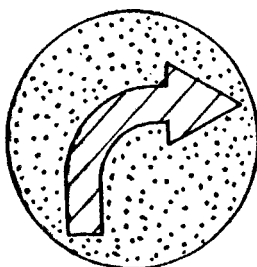
II-43.1

II-43.2

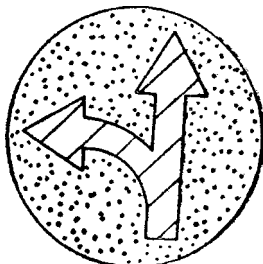

II-43.3

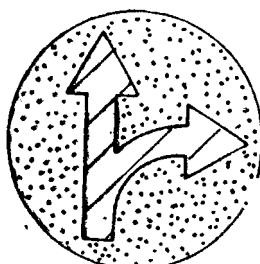

II-43.4

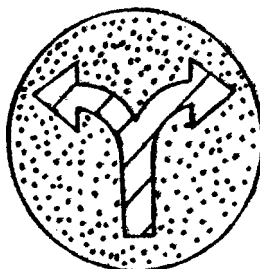
7) знаците „дозволенa насока“ (II-44), (II-44.1) и (II-44.2) кои означуваат насоки по кои возилата смеат да се движат;

II-44

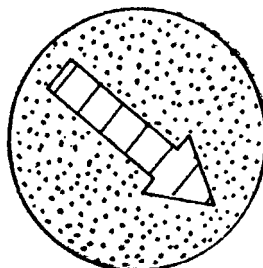

II-44.1

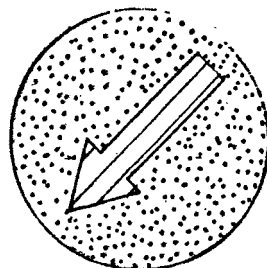

II-44.2

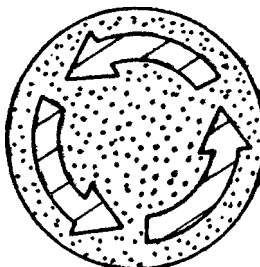
8) знаците „задолжително обиколување од десната страна“ (II-45), „задолжително обиколување од левата страна“ II-45.1 и „кренеток на сообраќајот“ (II-45.2) кои означуваат коловоз односно дел од коловоз по кои возилата мораат да се движат при обиколување на пешачките острови, островите за насочување на сообраќајот и други објекти на коловозот.

II-45

II-45.1

II-45.2

Член 16

Знаците за изречни наредби имаат облик на круг освен знаците II-1 (крстосување со пат со првенство за минување) и II-2 (задолжително запирање).

Член 17

Основната боја на знаците за забрана односно ограничување е жолта, а основната боја на знаците за обврска е сина.

Симболите и натписите на знаците за забрана односно ограничување се во црна боја, а на знаците за обврска се во бела боја.

Работ на кругот, како и косите ленти на знаците за изречни наредби на кои постојат, се во црвена боја.

Член 18

Пречникот на кругот на знаците за изречни наредби мора да изнесува, и тоа:

1) на автопатиштата, на патиштата резервирана за сообраќај на моторни возила и на магистралните патишта — 90 cm;

2) на регионалните патишта и на главните градски сообраќајници — 60 cm;

3) на другите патишта — 40 cm;

4) кога се користат како вметнати знаци — 30 cm.

На патиштата од точка 2 став 1 на овој член по потреба можат да се постават и знаци за изречни наредби чиј пречник на кругот изнесува 90 cm, а на патиштата од точка 3 став 1 од овој член — и знаци за изречни наредби чиј пречник на кругот изнесува 60 cm.

Член 19

Косите ленти на знаците за изречни наредби мораат да бидат положени под агол од 45° во однос на хоризонталната рамнина.

Член 20

Во едната димензија димензиите отстапуваат од одредбите на чл. 17 до 19 на овој правилник следните знаци за изречни наредби, и тоа:

1) во поглед на обликот:

а) знакот II-1 (крстосување со пат со првенство за минување) има облик на рамностран триаголник чија една страна е поставена хоризонтално со спротивниот врв свртен надолу;

б) знакот II-2 (задолжително запирање) има облик на правилен осмоаголник;

2) во поглед на бојата и симболите:

а) знакот II-2 (задолжително запирање) има основа во црвена боја, со раб и симбол „STOP“ во бела боја;

б) симболот на знакот II-8 (забрана на сообраќај за цистерни) е во црвена боја, оската со тркалата односно возилото е во црна боја, е две брањести линии се во сина боја;

в) симболот на знакот II-9 (забрана на сообраќајот за возила што превезуваат експлозив или некои лесно запални материји над определени количества) и знакот II-9.1 (забрана на сообраќајот за возила што превезуваат опсешни материји над определени количества) се во црвена боја, а оската со тркалата односно возилото се во црна боја;

г) симболот на знакот II-12 може да биде и во облик на моторно возило на три тркала;

д) симболот на знакот II-13 може да биде и во облик на моторно возило на три тркала;

е) симболот на знакот II-33 (првенство за минување) има облик на стрелка што означува забранета насока во црвена боја;

ж) знакот II-34 (забрана на запирање и паркирање) и знакот II-35 (забрана на паркирање) имаат основна сина боја;

з) знакот II-36 и знакот II-37 (наизменично паркирање) имаат основна сина боја, а симболот — бела боја.

3) во поглед на димензиите:

а) знакот II-1 (крстосување со пат со првенство за минување) има страна во должина 90 cm, а по исклучок во должина 60 cm;

б) височината на буквите на знакот II-2 (задолжително запирање) изнесува една третина од височината на знакот.

3. Знаци за известување

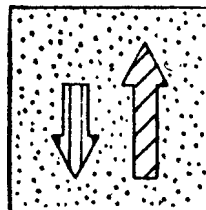
Член 21

Знаците за известување им даваат на учесниците во сообраќајот потребни известувања за патот по кој се движат, за називите на местата низ кои патот минува и за оддалеченоста до тие места, за престанокот на важењето на знаците за изречни наредби, како и други известувања што можат да им бидат корисни.

Член 22

Знаци за известување се:

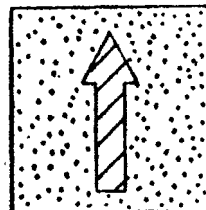
1) знакот „првенство за минување во однос на возилата од опротивна насока“ (III-1) кој го известува возачот дека на тесен премин во однос на возилата што доаѓаат од спротивната насока има право на првенство.

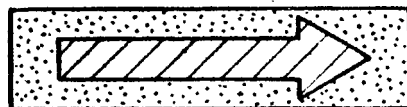
III-1

Кога ќе се употреби знакот III-1 на приодот кон тесен премин од спротивната насока мора да биде поставен знакот II-33;

2) знаците „пат со еднонасочен сообраќај“ (III-2) и (III.2.1.) кои ги известуваат учесниците во сообраќајот за еднонасочен пат. Знакот III-2 е поставен вертикално на оската на коловозот, а знакот III.2.1 поставен речиси паралелно на оската на коловозот, а зборовите една насока можат да бидат испишани на стреличката на овој знак;

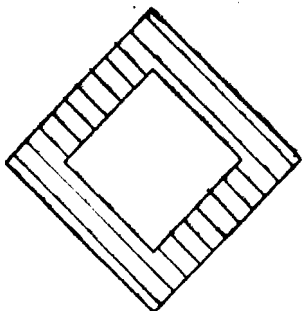

III-2

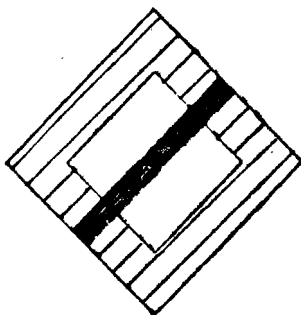
III-2.1

3) знакот „пат со првенство за минување“ (III-3) кој означува пат или дел од патот на кој возилата имаат првенство за минување во однос на возилата што се движат по патиштата што се крстосуваат со тој пат; односно со дел од патот;

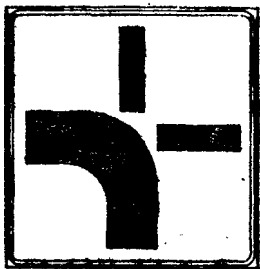
III-3

4) знакот „завршеток на пат со првенство за минување“ (III-4) кој означува место на кое се завршува пат или дел од пат со првенство за минување;

III-4

5) знакот „простирање на пат со право за првенство за минување“ (III-5) кој означува пат со првенство за минување.

III-5

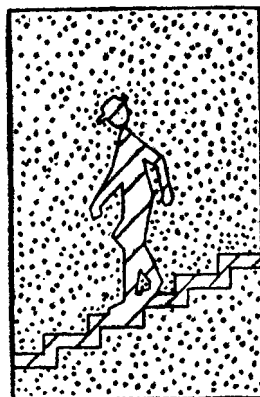
Положбата на симболот на знакот III-5 треба да ѝ одговара на количествената промена на патот со првенство за минување во однос на споредниот пат;

6) знакот „обележен пешачки премин“ (III-6) кој означува место на кое се наоѓа обележен пешачки премин;

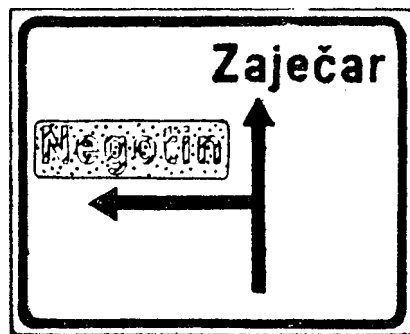
III-6

7) знакот „под о или ад о пре нувалиште“ (III-7) кое означува место на кое се наоѓа подземно или надземно пешачко минување;

III-7

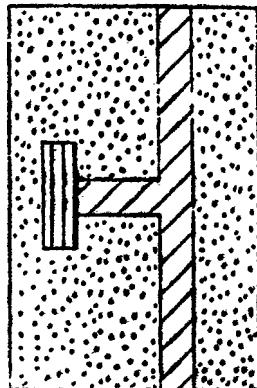
8) знакот „раскрсница“ (III-8) кој означува меѓусебна положба и правци на патиштата и називи на местата до кои водат патиштата што се крстосуваат, како и броеви на патиштата и броеви на меѓународните патишта.

III-8

Кон знакот III-8 може да биде придодана дополнителна табла што ја означува оддалеченоста од раскрсницата на која се однесува знакот;

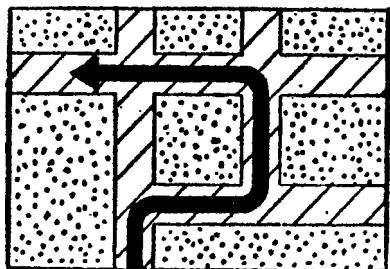
9) знакот „слеп пат“ (III-9) кој означува близина и положба на пат што нема излез (слеп пат).

III-9

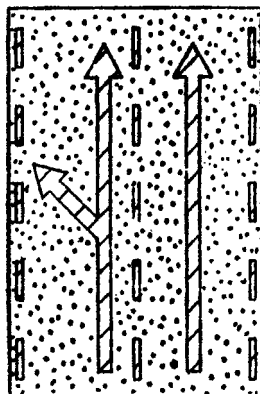
Положбата на симболот во знакот III-9 треба да и одговара на положбата на слепиот пат во однос на патот на кој се поставува тој знак;

10) знакот „правец на движењето на возилото што има намера да скршне налево на раскрсница на која скршувањето налево е забрането“ (III-10) кој означува пат по кој возилото мора да се движи, ако има намера да скршне налево на следната раскрсница на која скршувањето налево е забрането;

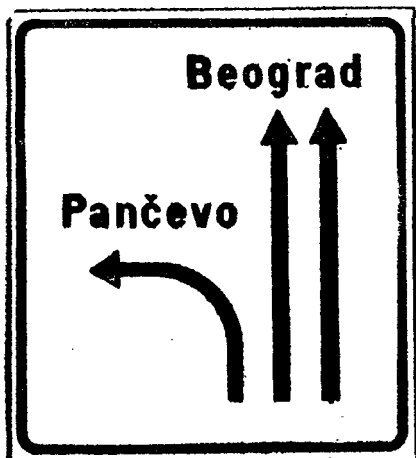

III-10

11) знаците „престројување на возила“ (III-11) и „престројување на возила со називи на населени места“ (III-11.1) кој означува претходно известување на возачот заради престројување на раскрсница на патишта на повеќе сообраќајни ленти.

III-11

III-11.1

Симболите на знаците III-11 и III-11.1 треба да одговараат на стварната состојба на бројот на сообраќајните ленти и начинот на престројувањето на нив. На знакот можат да бидат испишани и називи на места (III-11.1);

12) знакот „патоказ“ (III-12) кој означува место или карактеристичен објект во кој води патот на кој е поставен патоказ. Ако на патоказот се запишува и бројот на патот што се означува со него, бројот се запишува на страната спротивна од стрелката и се о во ва о гите натписи на патоказот со линија.

III-12

На патоказот можат да бидат запишани најмногу два н.з.ив. н. м.ст. и то еден п.д. друг, како и оддалеченоста на местото во кое води патот, изразена во километри.

13) знакот „патоказна табла“ (III-13) кој го означува правецот на патот за населеното место испишано на знакот.

III-13

Знакот може да има најмногу три полиња за означување на насоките на движењето. Кога знакот се поставува над коловозот (на портал), секое поле се поставува како посебен знак над сообраќајните ленти на кои се однесува знакот;

14) знакот „патоказ за аеродром“ (III-14) кој означува правец на патот за аеродром;

III-14

знакот „патоказ за терен кампирање“ (III-15) кој означува правец и оддалеченост на терен за кампирање;

III-15

16) знакот „патоказ за планинарски дом“ (III-16) кој означува правец и оддалеченост на местото на кое се наоѓа планинарски дом;

III-16

17) знаците „број на патот“ (III-17) и „километража на патот“ (III-17.1) кои го означуваат бројот и стационожата на патот.

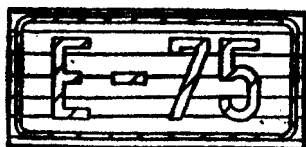

III-17

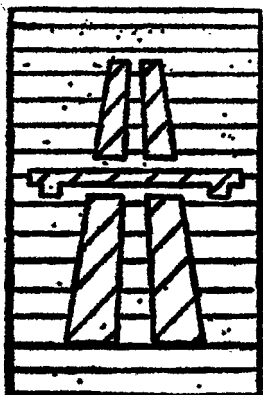
III-17.1

18) знакот „број на меѓународниот пат“ (III-18) кој го означува бројот на меѓународниот пат;

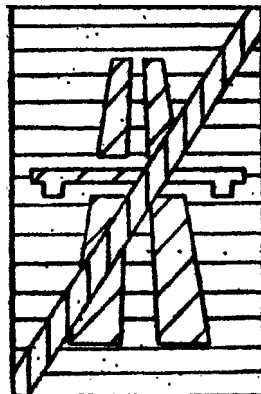
III-18

19) знакот „автопат“ (III-19) кој означува место од кое почнува автопатот;

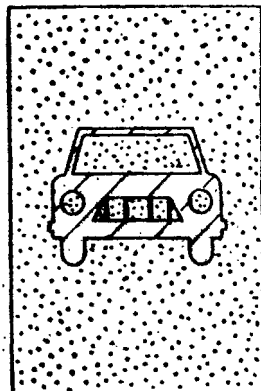
III-19

20) знакот „завршеток на автопатот“ (III-20) кој означува место на кое се завршува автопатот;

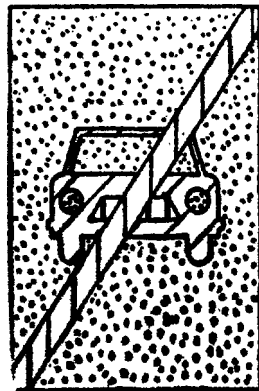
III-20

21) знакот „пат резервиран за сообраќај на моторни возила“ (III-21) кој означува место од каде започнува пат резервиран само за сообраќај на моторни возила;

III-21

22) знакот „завршеток на пат резервиран за сообраќај на моторни возила“ (III-22) кој означува место на кое се завршува патот резервиран само за сообраќај на моторни возила;

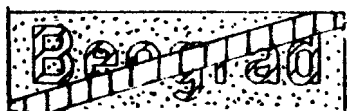
III-22

23) знакот „назив на населено место“ (III-23) кој означува назив на место (населба) во кое влегува патот и границата од која започнува тоа место;

III-23

24) знакот „завршеток на населено место“ (III-24) кој означува место на кое се завршува населбата низ која минува патот;

III-24

25) знакот „престанок на забраната за прстигнување на сите возила на моторен погон, освен мотоцикли без приколка“ (III-25) кој означува место од каде престанува забраната за прстигнување на сите возила на моторен погон, освен мотоцикли без приколка и велосипеди со мотор на две тркала;

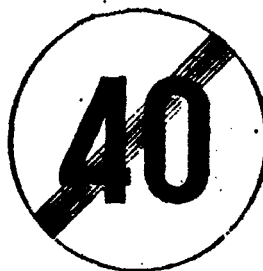
III-25

26) знакот „престанок на забраната за прстигнување за тешки товарни возила“ (III-26) кој означува место од каде престанува забраната за прстигнување за тешки товарни возила;

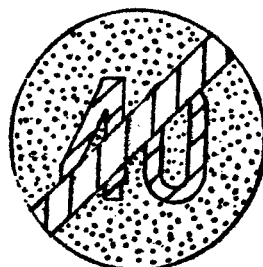

III-26

27) знакот „престанок на ограничувањето на брзината“ (III-27) кој означува место од каде престанува ограничувањето на брзината, а знакот „престанок на најмалата дозволена брзина“ (III-27.1) кој означува место каде престанува пропишаната најмала дозволена брзина;

III-27

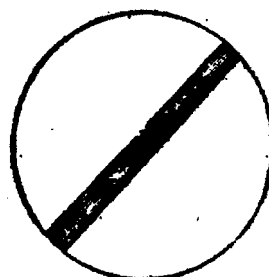
III-27.1

28) знакот „престанок на забраната за давање звучни знаци“ (III-28) кој означува место од каде престанува забраната за давање на звучни знаци;

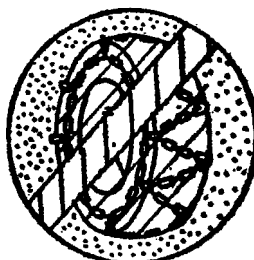

III-28

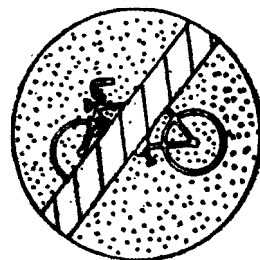
29) знакот „престанок на сите забрани“ (III-29), знакот „престанок на обврската за носење синџири за снег“ (III-29.1) знакот „завршеток на патеката за велосипедисти“ (III-29.2), знакот „завршеток на патеката за пешаци“ (III-29.3), знакот „завршеток на патеката за јавачи“ (III-29.4) кои означуваат место на п т в д р у д а ж р и што пред тоа место се воспоставени со сообраќајни знаци поставени на тој пат;

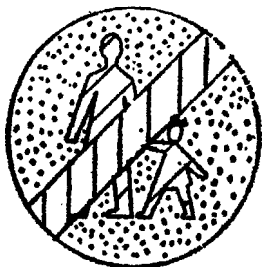
III-29

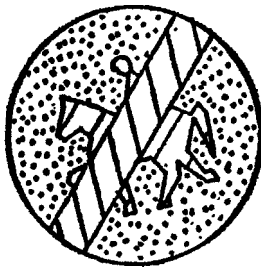
III-29.1

III-29.2

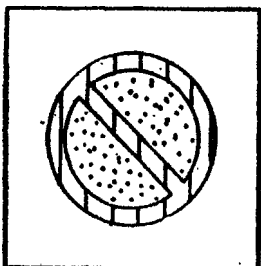

III-29.3

III-29.4

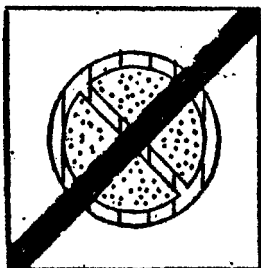
30) знакот „зона во која е ограничено траењето на паркирањето“ (III-30) кој означува место во населба од каде се влегува во зона во која е спроведено општо ограничување на траењето на паркирањето на определено време, без оглед на тоа дали за паркирањето на определено време се плаќа на домест или не се плаќа.

III-30

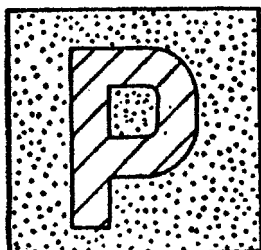
Кон знакот III-30 може да му биде додадена дополнителна табла на која ќе се назначат деновите или часовите за кои важи ограничувањето;

31) знакот „излез од зона во која е ограничено траењето на паркирањето“ (III-31) кој означува место во населба на кое се излегува од зоната во која е спроведено општо ограничување на траењето на паркирањето на определено време;

III-31

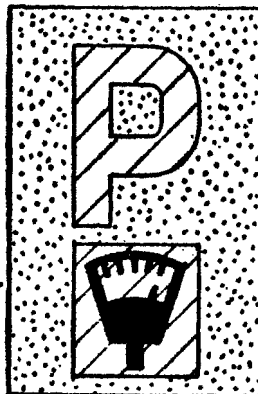
32) знакот „паркиралиште“ (III-32) кој означува простор надвор од коловозот на патот што е определен или посебно уреден за паркирање на возила.

III-32

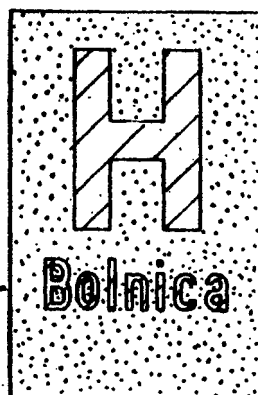
Н знакот III-32 или на дополнителна табла со соодветни симболи или натписи да сезначи начинот на паркирањето, насоката во која се наоѓа паркиралиштето, оддалеченоста во м до паркиралиштето, категоријата на возилата за кои паркиралиштето е наменето, како и евентуалното временско ограничување на паркирањето;

33) знакот „временски ограничено паркирање“ (III-33) кој означува место на кое паркирањето на возилата е временски ограничено;

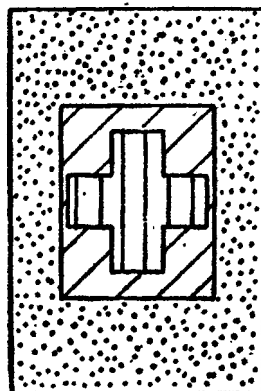
III-33

34) знакот „болница“ (III-34) кој означува близина на болница и предупредување на возачот со своето возило да не создава одвишна бучава;

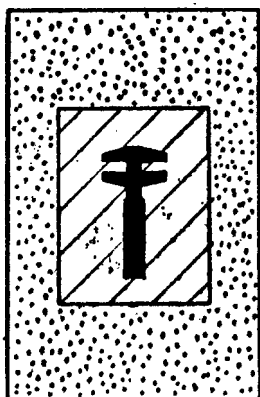
III-34

35) знакот „станица за прва помош“ (III-35) кој означува близина на место или место на кое се наоѓа станица за прва помош;

III-35

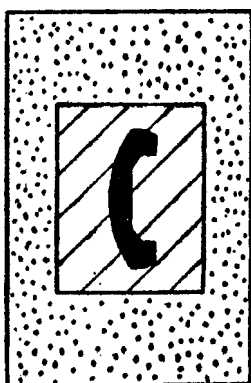
36) знакот „работилница за поправка на возила“ (III-36) кој означува близина на место на кое се наоѓа работилница за поправка на возила.

III-36

На знакот или на дополнителна табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри;

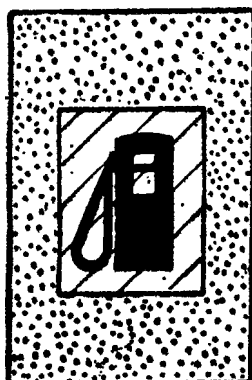
37) знакот „леф“ (III-37) кој означува близина на место или место на кое се наоѓа телефонска говорница.

III-37

На знакот или на дополнителна табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри;

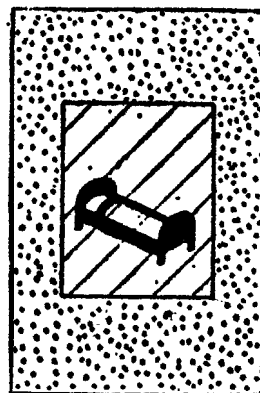
38) знакот „бензинска станица“ (III-38), кој означува близина на место на кое се наоѓа бензинска станица.

III-38

На знакот или на дополнителна табла, со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местот, просторот или службата на која се однесува знакот како и оддалеченоста во метри;

39) знакот „хотел или мотел“ (III-39) означува близина на место или место на кое се наоѓа хотел односно мотел.

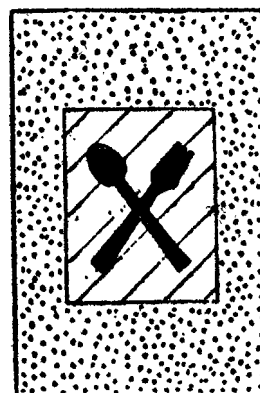

III-39

На знакот или на дополнителна табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри.

На делот од знакот III-39 под белото поле може да се запише зборот „хотел“ или „мотел“, зависно од видот на угостителскиот објект што се означува;

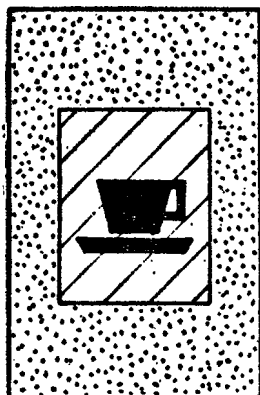
40) знакот „ресторан“ (III-40) кој означува близина на место или место на кое се наоѓа ресторан.

III-40

На знакот или на дополнителна табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри;

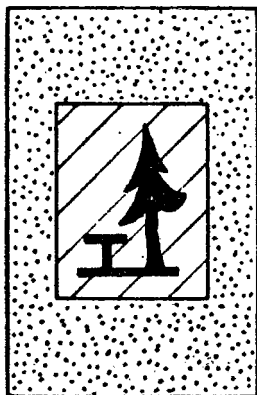
41) знакот „кафеана“ (III-41) кој означува близина на местото или место на кое се наоѓа кафеана.

III-41

На знакот или на дополнителна табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот како и оддалеченоста во метри;

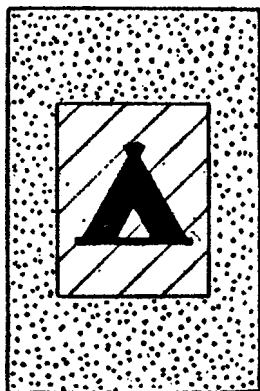
42) знакот „терен уреден за излетници“ (III-42) кој означува близина на место или место на кое се наоѓа терен уреден за излетници.

III-42

На знакот или на дополнителна табла со симболи или натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри;

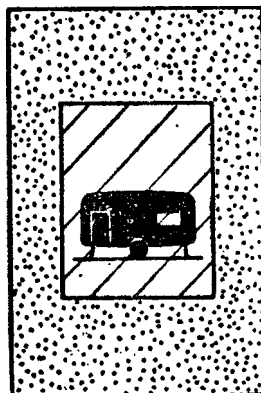
43) знакот „терен за кампување под шатори“ (III-43) кој означува близина на терен или терен уреден за кампување под шатори.

III-43

На знакот или на дополнителна табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри;

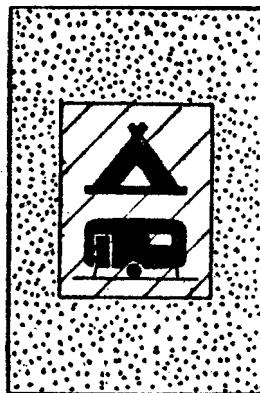
44) знакот „терен за кампување во приколки“ (III-44) кој означува близина на терен или терен за престој во приколки.

III-44

На знакот или на дополнителна табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри;

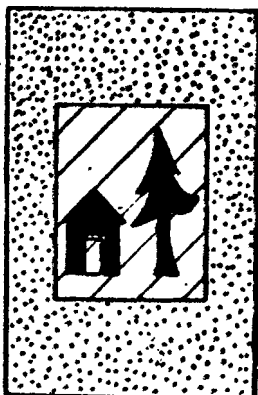
45) знакот „терен за кампување под шатори и во приколки“ (III-45) кој означува близина на терен или терен за кампување под шатори и во приколки.

III-45

На знакот или на дополнителна табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри;

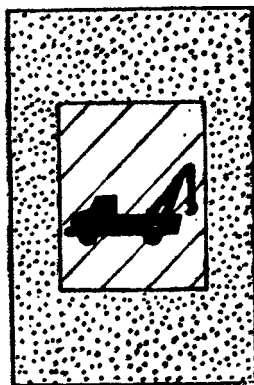
46) знакот „планинарски дом“ (III-46) кој означува близина на место или место на кое се наоѓа планинарски дом.

III-46

На знакот или на дополнителна табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри;

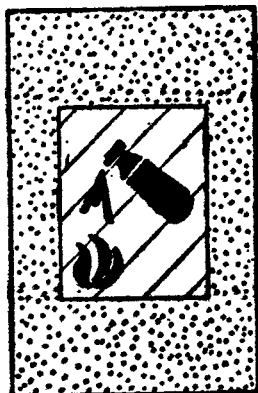
47) знакот „возило за помош на пат“ (III-47) кој означува близина на место или место во кое се наоѓа служба за давање помош во случај дефект на возило.

III-47

На знакот или на дополнителна табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот и оддалеченоста во метри;

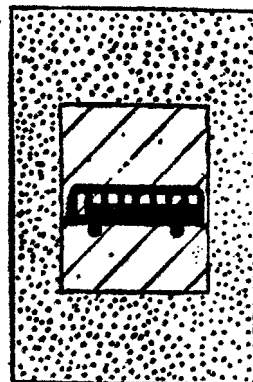
48) знакот „противпожарна служба“ (III-48) кој означува близина на место или место во кое се наоѓа служба за гаснење на пожар.

III-48

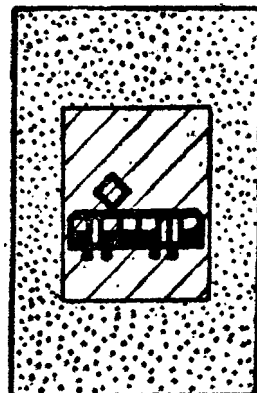
На знакот или на табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри;

49) знакот „автобуско стојалиште“ (III-49) кој означува место на кое се наоѓа автобуско стојалиште;

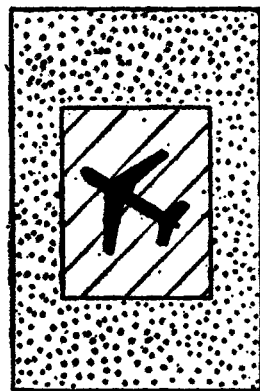
III-49

50) знакот „трамвајска станица“ (III-50) кој означува место на кое се наоѓа трамвајска станица;

III-50

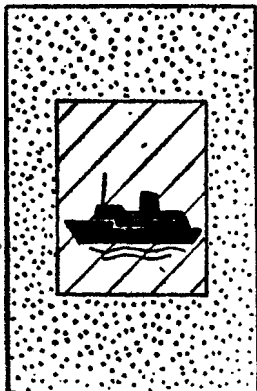
51) знакот „аеродром“ (III-51) кој означува близина на аеродром или место на аеродром;

III-51

На знакот или на дополнителна табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри;

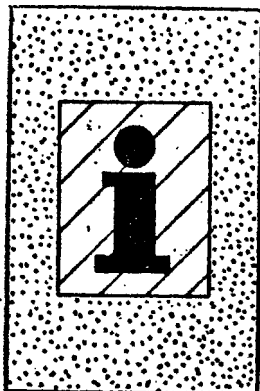
52) знакот „лука-пристаниште“ (III-52) кој означува близина на лука, пристаниште односно траект или место во кое се наоѓа лука, пристаниште односно траект.

III-52

На знакот или на дополнителна табла со симболи или со натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри;

53) знакот „информација“ (III-53) кој означува близина на место или место во кое можат да се добијат туристички информации.

III-53

На знакот или на дополнителна табла со симболи или натписи може да се означи насоката во која се наоѓа местото, просторот или службата на која се однесува знакот, како и оддалеченоста во метри;

54) знакот „проодност на пат“ (III-54) кој означува дека планинскиот пат, односно преминот преку планинскиот врв е отворен или затворен (називот на местото е запишан заради пример).

III-54

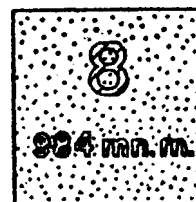
Ако преминот е затворен, таблата 1 е во црвена боја и има натпис „затворен“. Ако преминот е отворен, таблата 1 е во зелена боја и има натпис „отворен“. Натписите на таблата 1 се во бела боја.

Ако преминот е отворен, таблата 3 зависно од состојбата на патот, содржи знак „синџири за снег“, (II-39) или симбол „синџири или гуми за снег“ (IV-6.1).

Ако преминот е затворен, таблата 2 содржи назив на местото до кое патот е отворен.

Таблите 2 и 3 имаат бела основа, а симболите и натписите на нив се во црна боја;

55) знакот „број на серпентини“ (III-55) кој означува број на серпентини со надморска височина;

III-55

56) знакот „патен објект“ (III-56) кој означува назив на патниот објект од посебен значај (вијадукт, тунел и сл.);

III-56

57) знак „планински превалец“ (III-57) кој означува планински превалец со надморска височина;

III-57

58) знак „река“ (III-58) кој означува назив на река преку која минува патот;

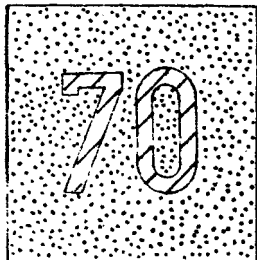
III-58

59) знакот „станица на милиција“ (III-59) кој означува близина на место или место на кое се наоѓа станица на милиција;

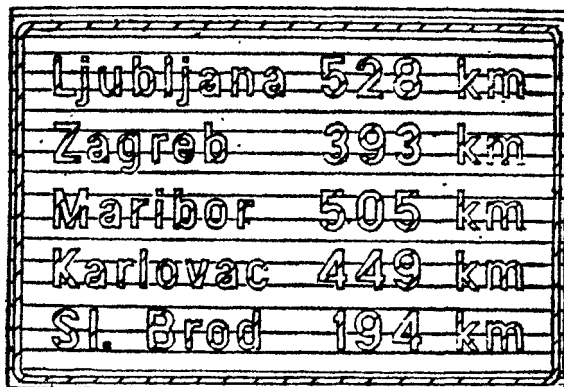
III-59

60) знакот „брзина која се препорачува“ (III-60), означува брзина која се препорачува на определен дел од патот;

III-60

61) знакот „потврда на правецот“ (III-61) кој означува потврда на правецот на движењето по преминувањето на раскрсницата.

III-61

Знакот го содржи називот на местото и оддалеченоста, изразена во km до местото во кое води патот на кој е поставен знакот.

На знакот можат да бидат запишани само пет и зиви на места како и оддалеченоста во километри до тие места.

62) знакот „табла за означување називи на улици“ (III-62) кој на возачите и на пешаците им го означува називот на улицата низ која поминуваат или во која влегуваат.

III-62

Знакот може да има и куќни броеви на блокот или на кој се однесува.

63) знакот „табла за насочување“ (III-63) и (III-63.1) кој означува меѓу себе се однесуваат остра кривина.

III-63

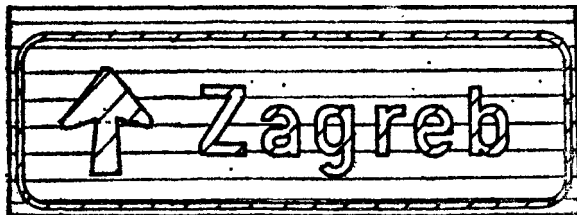
III-63.1

64) знакот „предпоказ“ (III-64) кој на автопат или на пат со раскрсници во повеќе нивоа го означува правецот на движењето до населените места испишани на знакот;

III-64

65) знакот „патоказ над коловоз на портал“ (III-65 и (III-65.1) кој на автопат и пат со раскрсници во повеќе нивоа го означува правецот на движењето до населените места испишани на знаците;

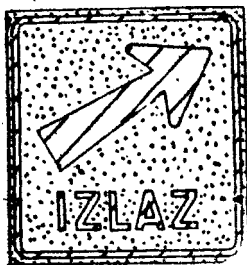

III-65

III-65.1

66) знакот „табла за означување на излез“ (III-66) кој означува место на излез од автопат;

III-66

67) знакот „патоказ за престојување над сообраќајни ленти — на портал“ (III-67) кој ги известува возачите за користење на сообраќајна лента за движење до населено место испишано на знакот;

III-67

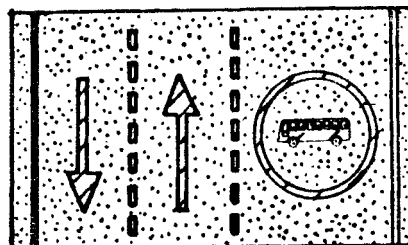
68) знакот „деца на пат“ (III-68) кој означува место во чија близина се наоѓа училиште и пешачки премин што децата често го користат;

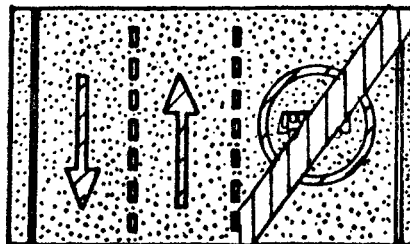
III-68

69) знакот „сообраќајна лента за возила за јавен превоз на патници“ (III-69) кој означува сообраќајна лента на која мораат да се движат возилата за јавен превоз на патници;

Знакот „свршеток на сообраќајна лента за возила за јавен превоз на патници“ (III-69.1) кој означува место на кое се завршува сообраќајната лента за движење на возила за јавен превоз на патници;

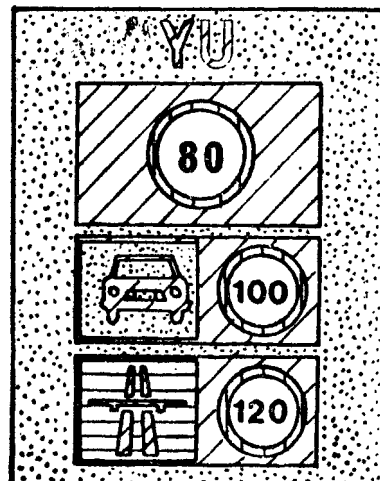

III-69

III-69.1

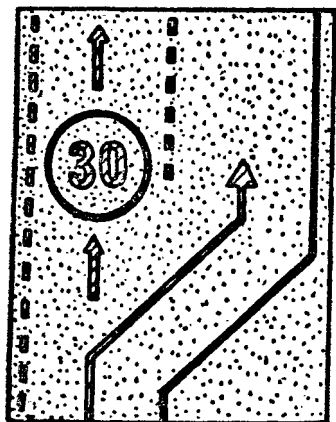
70) знакот „ограничување на најголема дозволена брзина з патиштата во СФРЈ“ (III-70) кој означува општо ограничување на најголемата дозволена брзина во СФРЈ според видот на патот;

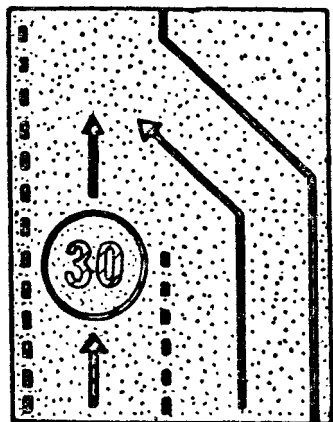
III-70

71) знакот „сообраќајна лента за бавни возила“ (III-71) кој означува почеток на сообраќајна лента во која мора да се движи бавно возило кое се движи со брзина помала од брзината определена со вметнат знак.

Знакот „завршеток на сообраќајна лента за бавни возила“ (III-71.1) означува место на кое се завршува сообраќајната лента за движење на бавни возила.

III-71

III-71.1

Член 23

Знаците за известување имаат облик на квадрат, правоаголник или круг.

Член 24

Основната боја на знаците за известување е жолта со симболи и натписи во црна боја, односно сина со симболи и натписи во бела или црна боја.

По исклучок, црвена боја може да биде употребена на знаци за известување и не може да презвладува на знакот.

Член 25

Големината на знаците за известување мора да биде според пропишаните стандарди.

Член 26

Во поглед на обликот, бојата и димензиите отстапуваат од одредбите на чл. 24 до 26 на овој правилник следните знаци за известување, и тоа:

1) во поглед на обликот:

знакот III-12 (патоказ), знакот III-14 (патоказ за аеродром), знакот III-15 (патоказ за терен за кампирање), знакот III-16 (патоказ за планинарски дом) се завршуваат стрелесто.

2) во поглед на бојати и симболот:

а) знакот III-3 (пат со првенство на минување) и знакот III-4 (завршеток на пат со првенство на минување) имаат внатрешен квадрат во жолта боја, а појасот помеѓу тринатниот раб на знакот — во бела боја;

б) знакот III-12 (патоказ), што може да содржи натпис, симбол или натпис и симбол кои поблиску го определуваат карактеристичниот објект на кој се однесуваат;

в) знакот III-18 (број на меѓународен пат), што е во зелена боја, а симболот и надворешниот раб на знакот се во бела боја;

г) знакот III-8 (раскрсница), знакот III-11.1 (престројување на возило со називи на населени места), знакот III-12 (патоказ), знакот III-13 (патоказна табла), знакот III-17 (број на патот), знакот III-23 (назив на населено место), знакот III-61 (потврда на правецот) знакот III-64 (претпатоказ), знакот III-65 и III-65.1 (патоказ над коловоз на портал) и знакот III-67 (патоказ за престројување над сообраќајните ленти — на портал), ако се однесуваат на автопатишта имаат поле во зелена боја, со раб во бела боја, а симболите и натписите се во бела боја, а симболите и натписите на нив се во бела боја, ако се однесуваат на други патишта — имаат поле во жолта боја, со раб во црна боја, а бојата на буквите — црна, а за називите на делови од населби, значајни објекти, стадиони, туристички знаменитости и сл. имаат поле во бела боја, а рабовите и натписите се во црна боја. Знакот III-30 (зона во која е ограничено траењето на паркирањето) на табла во жолта боја го има нацртан знак II-35.

Знакот III-8 (раскрсница) на линијата на напрежните правци може да ги има вметнати сообраќајни знаци;

д) знакот III-17.1 (километража на патот) и знакот III-62 (табла за означување на називите на улиците) што се во бела боја со натпис и рамка во црна боја;

е) знаците III-20 (завршеток на автопат), III-22 (завршеток на пат резервиран за сообраќај на моторни возила), III-24 (завршеток на населено место), III-27.1 (престанок на најмалата дозволена брзина), III-29.1 (престанок на обврската за носење на синџири за снег), III-29.2 (завршеток на патека за велосипедисти), III-29.3 (завршеток на патека за пешаци) и III-29.4 (завршеток на патека за јавачи) што имаат коса лента во црвена боја;

е) знаците III-19 (автопат) и III-20 (завршеток на автопат) што се во зелена боја, и знаците III-21 (пат резервиран за сообраќај на моторни возила) и III-22 (завршеток на пат резервиран за сообраќај на моторни возила) што се во сина боја;

ж) знакот III-31 (излез од зона во која е ограничено траење на паркирањето) што има поле на квадрат во жолта боја и знакот II-35 (забрана на паркирање), во жолта боја;

з) знаците III-63 и III-63.1 (табла за насочување) се во бела боја, а стреличките се во црна боја;

з) знакот III-68 (деца на патот) што е во бела боја, надворешниот раб на знакот е во сина боја, а симболот на знакот е во црна боја.

4. Дополнителни табели

Член 27

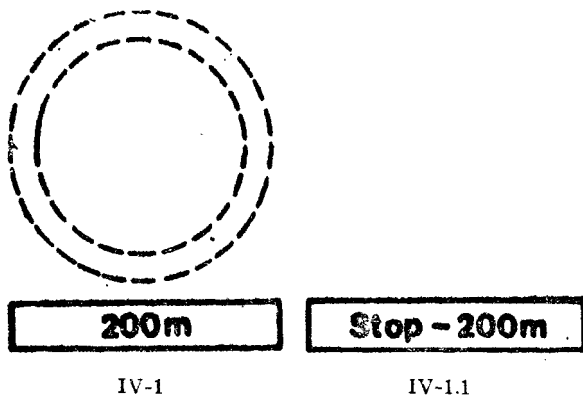
Кон знаците за опасност, знаците за изречни наредби и знаците за известување можат да бидат истакнати и дополнителни табели.

Кон знакот III-34 (болница), знакот III-35 (станица за прва помош) и знакот III-37 (телефон), е задолжителна дополнителна табла, ако близината на тие објекти не е испишана на самиот знак.

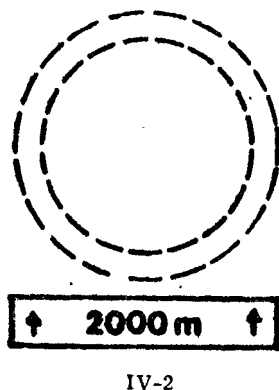
Член 28

Дополнителни табели се:

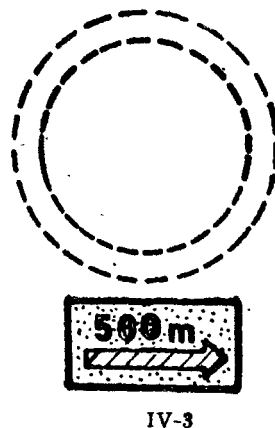
1) Дополнителната табла IV-1 и дополнителната табла IV-1.1 што ја означуваат оддалеченоста помеѓу знакот кон кој е поставена дополнителната табла и почеток на делот од патот, односно местото на кое се однесува знакот;

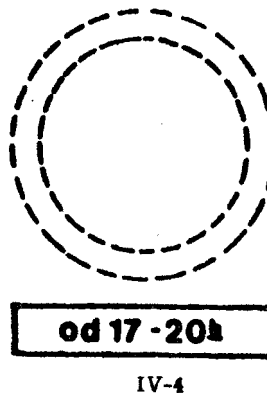
2) Дополнителната табла IV-2 што ја означува должината на делот од патот на кој се заканува опасноста означена со знакот, односно на кој се применува изречната наредба означена со знакот, односно на кој се однесува содржината на знакот кон кој се истакнува дополнителната табла;

3) Дополнителната табла IV-3 што ја означува оддалеченоста помеѓу знакот кон кој е поставена дополнителната табла и објектот, теренот или делот од патот на кој се однесува известувањето;

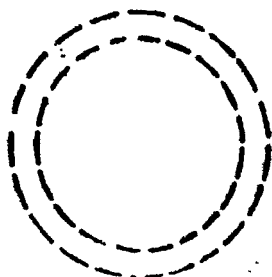
4) Дополнителната табла IV-4 што го означува времето за кое изречната наредба важи, ако таа неважи непрекинато;

5) Дополнителната табла IV-5 што содржи и поблиско објаснение на знакот со зборови или на друг начин, ако тоа не е јасно определено со симболот на знакот;

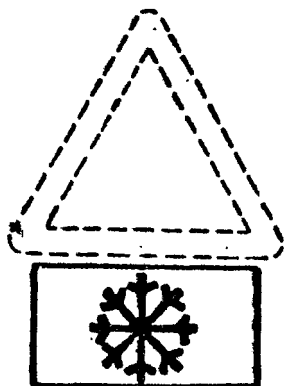

6) Дополнителната табла IV-6 што содржи симбол кој поблиску го определува значењето на знакот кон кој се истакнува;

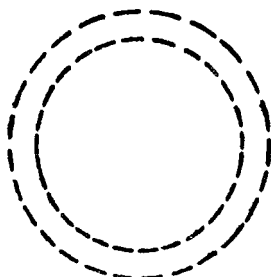
IV-6

7) Дополнителната табла IV-7 што го означува почетокот на делот од патот, односно местото на кое се поставуваат од почнувањето на табла уван на поведица;

IV-7

8) Дополнителните табли IV-8, IV-8.1, IV-8.2, IV-8.3, IV-8.4, IV-8.5 што означуваат примена на забрана на паркирање или на запирање на возила до знакот, од знакот, односно од една или од друга страна на знакот.

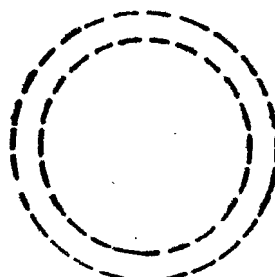
IV-8

IV-8.1

IV-8.2

IV-8.3

IV-8.4

IV-8.5

Член 29

Основната боја на дополнителната табла мора да биде иста како и основната боја на знакот кон кој се поставува дополнителната табла, а бојата на натписот и на симболот на дополнителната табла мора да биде иста како и бојата на натписот и на симболот на знакот кон кој се поставува дополнителната табла.

Член 30

Широчината на дополнителната табла, поставена кон знакот на патот, не смее да биде поголема од должината на онаа страна на знакот кон кој се поставува дополнителната табла, односно од пречникот на знакот ако е знакот во облик на круг, кон кој се поставува дополнителната табла, со исклучок кога се поставува кон знакот П-1 (крстосување со пат со првенство на минување).

Височината на дополнителната табла не смее, по правило, да изнесува повеќе од половината на нејзината должина, со исклучок на дополнителните табли IV-8.3, IV-8.4 и IV-8.5.

Други ознаки за означување на работ на коловозот

Член 31

Покрај магистралните патишта, како и другите патишта со современ коловоз, надвор од населени места се поставуваат насокопокажувачи и значки на обележување на работ на коловозот. Насокопокажувачите и значките со својот облик, димензиите и начинот на изработката, мораат да бидат уочливи во сите временски услови, а посебно во случај на намалена видливост (ноќ, магла, снег и сл.).

Насокопокажувачите мораат да имаат рефлектирачки материјал со определена површина (фолии или други рефлектирачки тела), и тоа во

црвена боја од десната страна, а во бела боја од левата страна во насоката на движењето на возилата (V-25).

Како значки за обележување на патот се подразбираат стапови бојосани наизменично со полиња во црвена и во жолта боја, со тоа што полињата се широки по 30 cm (V-26).

5. Ознаки на коловозот

Член 32

Ознаките на коловозот се во бела боја.

По исклучок од одредбата на став 1 од овој член со жолта боја се обележуваат:

- 1) ознаки на места на коловозот и на тротоарот на кои е забрането паркирање;
- 2) рабна линија;
- 3) непрекинатата линија за разграничување на лентата за движење на возила за линиски превоз на патници и на такси — возила за превоз на патници;
- 4) ознаки со кои се обележуваат места за определени намени (автобуски стојалишта, такси-возила, милиција и др.);
- 5) косници.

Член 33

Ознаките на коловозот се вртнуваат, односно се вградуваат или втиснуваат во коловозната постилка на патиштата со современ коловоз.

Член 34

Ознаките на коловозот не смеат да ја зголемуваат лизгавоста на коловозот. Ознаките на коловозот не смеат да бидат повеќе од 0,6 cm над нивото на коловозот, а ако како ознаки на коловозот се употребени метални глави, тие не смеат да бидат повеќе од 1,5 cm над нивото на коловозот.

Член 35

Ознаки на коловозот се:

- 1) надолжни ознаки;
- 2) напречни ознаки;
- 3) други ознаки на коловозот и на предметите кон работ на коловозот.

Надолжни ознаки на коловозот

Член 36

Надолжните ознаки на коловозот се полни линии, непрекинати линии и удвоени линии.

Широчината на надолжните линии на коловозот изнесува најмалку 10 cm, растојанието помеѓу паралелните надолжни удвоени линии изнесува 10 cm.

Член 37

Полната надолжна линија може да биде разделна и рабна.

Разделната линија служи за раздвојување на двонасочни коловозни површини по насоките за движењето (V-1).

Рабната линија служи да го истакне работ на возната површина на коловозот (V-1 и V-1.1) и да ги разграничи коловозните површини со посебна намена — ленти за движење на возила за јавен превоз на патници.

Полната надолжна линија означува забрана на преминување на возила преку таа линија или забрана на движење на возила по таа линија.

Непрекинатата надолжна линија може да биде обична, линија за предупредување, куса и широка.

Обична непрекинатата линија служи за разграничување на коловозните површини на сообраќајната лента (V-2).

Линијата за предупредување служи за најававање на близина на непрекинатата линија.

Кусата непрекинатата линија служи за разграничување на едностранни коловозни површини на сообраќајните ленти на приодните краци на раскрсница, како линија водилка во самата раскрсница и за одвојување на лентата за возила на јавниот превоз на патници кога се користи само во определени врменски интервали во текот на денот (V-2).

Широката непрекинатата линија служи како рабна линија за разграничување на тековите во раскрсницата на патиштата вон од населба и како рабна линија за издвојување на ниши за скршување и излезање, односно влевање на патишта резервирани за сообраќај на моторни возила (V-3).

Удвоената надолжна линија може да биде удвоена полна удвоена непрекинатата и удвоена комбинирана.

Удвоената полна линија служи за разграничување на двонасочни коловозни површини по насоки на движењето (V-4).

Удвоената непрекинатата линија служи за обележување на сообраќајни ленти со изменлива насока на движење на кои сообраќајот е регулиран со уреди за давање на светлосни сообраќајни знаци (V-5).

Удвоената комбинирана линија служи за разграничување на сообраќајни ленти на местата каде што условите на прегледноста се такви што допуштаат престигнување само во една насока на движење (V-6, V-6.1, V-6.2, V-6.3, V-6.4, V-6.5, V-6.6 и V-6.7).

Член 38

На пат за сообраќај во двете насоки што има три сообраќајни ленти тие ленти се обележуваат, по правило, со непрекинати надолжни линии (пртеж V-3), а во близината на врв на превалец, раскрсница, премин на пат преку железничка пруга во ниво и на места на кои прегледноста на патот значително е намалена, можат да се вбележат една или две наспoredни надолжни полни линии или удвоена линија од кои едната е полна, а другата непрекинатата (V-6.1, V-6.2, V-6.3, V-6.4, V-6.5, V-6.6, V-6.7).

Член 39

Далечината на прегледноста се утврдува според брзината на движењето на возилата.

За утврдување на далечината на прегледноста се користи брзина што не ја пречекорувашаат 85 % од возилата или сметковна брзина, ако нејзината вредност е поголема.

Напречни ознаки на коловозот

Член 40

Напречните ознаки на коловозот се обележуваат со полни или со непрекинати линии и можат да бидат повлечени на коловозот така што да зафаќаат една или повеќе сообраќајни ленти.

Член 41

Напречни ознаки се: линијата за запирање, линиите со кои се обележуваат местата на кои возачите мораат да отстапат првенство за минување, косниците, граничните, пешачките премини и премините за велосипедски патеки преку коловозот.

Член 42

Напречните ознаки, со оглед на аголот под кој возачот ги гледа, се пошироки од надолжните ознаки.

Член 43

Линијата за запирање може да биде полна и непрекинатата.

Полната линија за запирање означува место на кое возачот мора да го запре возилото. Пред линијата за запирање на коловозот мора да се напише зборот „STOP“ (V-7);

Испрекинатата линија за запирање означува место на кое возачот мора да го запре возилото ако е потребно да пропушти возила што се движат по пат со право на првенство за минување. Местото пред линијата за запирање може да се обележи со триаголник за предупредување (V-8).

Наместо испрекинатата линија за запирање, местото на кое возачот мора да го запре возилото, ако е потребно да ги пропушти возилата што се движат по пат со право на првенство за минување може да се обележи со триаголници со врвот сериен кон возилото.

Пред тие триаголници може да се обележи триаголник за предупредување (V-9).

Косникот означува место за затворање на влезната лента (V-10), отворање на излезната лента (V-10.1) и затворање на сообраќајната лента резервирана за возила на јавен превоз на патници (V-10.2);

Граничникот означува место за влегување каде е потребно да се оддели дел од коловозот на кој е забранет сообраќај (V-11).

Пешачкиот премин означува дел од површината на коловозот наменет за премин на пешаци (V-12).

На местата на кои не е можно пешачкиот премин да се обележи со боја, преминот може да се обележи со челични елементи, клинови и некои рефлектирачки материјали.

На коловозот покрај пешачкиот премин што се наоѓа во близината на школа мора да стои натпис „SKOLA“;

Преминот на велосипедска патека преку коловозот е дел од површината на коловозот наменет исклучиво за премин на велосипедисти (V-13).

Други ознаки на коловозот и на предметите кон работ на коловозот

Член 44

Други ознаки на коловозот и на предметите кон работ на коловозот се: стрелички, полиња за насочување на сообраќајот, линии за насочување, натписи, ознаки за означување на сообраќајните површини за посебни намени, обележување на место за паркирање и вертикални ознаки (ознаки на предметите кон работ на коловозот).

Стреличката на коловозот служи за обележување на задолжителна насока на движење на возило ако е вбележана во сообраќајна лента обрабена со полна линија и за известување на возачите за намената на сообраќајните ленти ако е вбележана во лента обрабена во испрекинатата линија.

Со стрелички може да се означат: една насока (V-14), две насоки (комбинирани) (V-16), престојување на две блиски раскрсници каде што престојувањето мора да се изведе пред првата раскрсница (V-15), насока на движење во гаражи (V-17) и скршување на сообраќајот (V-18).

Тесна стреличка за скршување на сообраќајот може да се помени наместо линија за предупредување (V-18.1).

Полињата за насочување на сообраќајот означуваат површина на која е забранет сообраќај и на која не е дозволено запирање и паркирање: помеѓу две ленти со спротивни насоки (V-19), помеѓу две ленти со исти насоки (V-19.1), на место на отворање на посебна лента за скршување (V-19.2), пред остров за разгранување на сообраќајните теснови (V-19.3 и V-19.4), на влезните краци на авто-

патот (V-19.5) и на излезниот крак од автопатот (V-19.6).

Линијата за насочување означува место на промена на слободната површина на коловозот пред фиксни пречки што се наоѓаат на патот или на неговите рабови. Линиите за насочување можат да бидат пред остров за престојување на возила за јавен превоз на патници (V-20), за обликување на пречки на работ на патот (V-20.1) и за означување на промена на корисната површина на коловозот (V-20.2).

Натписите на коловозот на учесниците во сообраќајот им даваат потребни известувања: тоа се на пример зборовите: „STOP“, „BUS“, „TAKSI“ (V-21), како и називи на места, броеви на патишта итн.

Означувањето на сообраќајни површини за посебни намени служи за обележување на места каде што е забрането запирање-паркирање, обележување на места резервирани за автобуски стојалишта, обележување на автобуско стојалиште во ниша зад раскрсница, обележување на автобуско стојалиште во ниша, обележување на места резервирани за такси-возила, како и за обележување на велосипедски патеки — едно и повеќе (V-22, V-22.1, V-22.2, V-22.3, V-22.4, V-22.5 и V-22.6).

Обележувањето на местата за паркирање служи за означување на простори за паркирање. Паркирањето може да биде надолжно (V-23), косо (V-23.1) и под прав агол (V-23.2).

Елементите на конструкцијата и на опремата на јавни патишта и на други предмети што претставуваат постојани пречки внатре во габаритот на слободниот профил на патот се обележуваат со ознака (V-25).

6. Светлосни сообраќајни знаци и светлосни ознаки

Член 45

Светлосни сообраќајни знаци се: светлосните знаци за регулирање на сообраќајот, светлосните знаци за регулирање на сообраќајот наменети само за пешаци, светлосните знаци за означување на премини на пат преку железничка пруга во ниво, светлосните знаци за трамваи, светлосните знаци за означување на работи на пат, други пречки и оштетувања на коловозот што претставуваат опасност за учесниците во сообраќајот.

Светлото употребено како светлосен сообраќаен знак може да биде постојано, (непрекинато) или трепкаво (прекинувачко).

Член 46

Светлосни ознаки се: наскопоказувачите со рефлексни стакла или со рефлектирачки материјали, метални елементи со вградени рефлектирачки материјали, светлосни столбови и други слични светлосни сообраќајни ознаки.

Светлосни знаци за регулирање на сообраќајот

Член 47

Покрај примената на уредите за давање на светлосни сообраќајни знаци од чл. 130, 132 и 133 на Законот за основите на безбедноста на сообраќајот на патиштата, уредите за давање на светлосни сообраќајни знаци со тробојни светла можат да се уговорбчуваат за регулирање на сообраќајот на повеќе сообраќајни ленти истовремено или за секоја сообраќајна лента посебно. Ако со тие уреди се регулира сообраќајот на секоја лента посебно, светлосните знаци се наоѓаат над сообраќајната лента на која се однесуваат. Во случајот кога светлосните сообраќајни знаци се употребени за регулирање на сообра-

Кајот на повеќе сообраќајни ленти и на насоки на движење истовремено, светлосните сообраќајни знаци се од десната страна на коловозот. На патишта со повеќе од една сообраќајна лента за секоја насока на движење е потребно да се повтори уредот за давање светла со сообраќајни знаци со тробојни светла.

Светлосни знаци за регулирање на сообраќајот наменети само за пешаци

Член 48

За регулирање на сообраќајот на пешаци со посебни уреди, согласно со став 1 на член 134 од Законот за основите на безбедноста на сообраќајот на патиштата, се даваат наизменично светлосни сообраќајни знаци со црвено и зелено светло. Зеленото светло може да биде приспособено така што во определено временско растојание, пред да се угасне, да се појавува и како трепкаво зелено светло. Црвеното и зеленото светло не можат да бидат запалени истовремено.

Светлосни знаци за регулирање на сообраќајот на трамваи

Член 49

За регулирање на сообраќајот на трамваи можат да се употребуваат и посебни уреди за давање еднобојни светла во бела боја. Светлата во бела боја можат да бидат во форма на хоризонтална, вертикална или коса црта. Хоризонталната црта значи забрана на сообраќајот со трамвај, а вертикалната или косата — слободно поминување за трамвај во соодветна насока.

Светлосни знаци за означување на пат преку железничка пруга во ниво

Член 50

Светлосните сообраќајни знаци за означување на премини на пат преку железничка пруга во ниво можат да бидат знаци за означување на браници и полубраници и знаци со кои се најавува приближување на воз, односно затворање на премин со браници или полубраници.

Член 51

Браниците со кои на премини на пат преку железничка пруга во ниво се затвора сообраќајот по целата ширина на патот, мораат да бидат означени со најмалку три црвени рефлексни стакла, од кои едно е сместено на средината на браникот, а другите две поблиску до краиштата на браникот, или превлечени со рефлексна материја по должина на целиот браник.

Полубраниците со кои на премин на пат преку железничка пруга во ниво се затвора сообраќајот само до половината од широчината на патот, мораат да бидат означени со најмалку три црвени рефлексни стакла поставени на соодветни растојанија по целата должина на полубраникот од кои едно е сместено на самиот крај на полубраникот.

Браниците и полубраниците мораат да бидат обележани со црвени рефлексни стакла, односно со црвени рефлексни материји и во случај кога се обележени со посебни постојани или со трепкави црвени светла.

Рефлексните стакла од ст. 1 и 2 на овој член мораат да имаат површина од најмалку 40 cm², а мораат да се постават така што да се видливи од насоката на патот на кој се затвора сообраќајот.

Димензиите на црвените светла на браниците и полубраниците како и изгледот на полубраниците од став 3 на овој член се утврдуваат со југословенските стандарди.

Член 52

Ако со светлосни знаци на премин на пат преку железничка пруга во ниво без браници или полубраници се најавува приближување на воз, односно спуштање на браникот или на полубраникот на премин на пат преку железничка пруга со браник или полубраник, како и ако со тие знаци учесниците во сообраќајот се известуваат дека браникот или полубраникот се наоѓа во затворена положба — тие светлосни знаци се даваат со наизменично палење на две тркалезни црвени светла, со кружна форма.

Светлата од став 1 на овој член мораат да се наоѓаат едно покрај друго во хоризонтална оска, на табла што има облик на рамностран триаголник со врвот свртен нагоре, чии бои и димензии им одговараат на бојата и димензиите на знак за опасност.

III. ПОСТАВУВАЊЕ НА СООБРАЌАЈНИ ЗНАЦИ

Член 53

Сообраќајните знаци на патиштата надвор од населби се поставуваат на височина од 1,2 до 1,4 m, освен знакот III-17.1 (километража на патот) што се поставува на височина од 80 cm.

Сообраќајните знаци во населби, што се поставуваат покрај коловозот, се поставуваат на височина од 0,30 до 2,20 m, а сообраќајните знаци што висат или се поставени над коловозот — на височина од 4,5 m, а по исклучок и на поголема височина.

Височината од ст. 1 и 2 на овој член се смета од површината на коловозот до долниот раб на сообраќајниот знак, а ако сообраќајниот знак се поставува заедно со дополнителна табла — до долниот раб на дополнителната табла. Височината и положбата на сообраќајниот знак мораат да бидат такви што да не го загрозуваат движењето на пешаците ниту пешаците и возилата да ги засолнуваат.

Член 54

На ист столб не смеат да се поставуваат повеќе од два сообраќајни знака.

Грбот на поставениот сообраќаен знак мора да биде во сива боја.

Знаците со кои се означуваат привремени работи и сл., можат да бидат поставени на подножја и воздигнати најмалку 0,30 m над земјата.

Член 55

Столбот на сообраќајниот знак, по правило се поставува најмногу на 2 m од работ на коловозот.

Хоризонталното растојание помеѓу работ на коловозот и најблискиот раб на сообраќајниот знак мора да изнесува најмалку 0,30 m.

Член 56

Сообраќаен знак, по исклучок, може да биде поставен:

1) на конзолен носач — ако така поставениот знак е подобро уочлив за учесниците во сообраќајот;

2) на столб на семафор, и тоа: знакот II-1 (крстосување со пат со првенство на минување), знакот II-2 (задолжително запирање), знакот II-4 (забрана на сообраќајот во една насока), знаците II-43, II-43.1, и II-43.2 (задолжителна насока), знакот II-45.2 (кружен ток на сообраќајот), знакот III-2 и знакот III-2.1 (пат со еднонаочен сообраќај), знакот III-3 (пат со првенство на минување) и знакот III-62 (табла за означување на називот на улицата).

1. Знаци за опасност**Член 57**

Знаците за опасност се поставуваат, по правило, надвор од населба на оддалеченост од 150 до 250 m пред опасното место на патот.

Знаците за опасност на патиштата во населба, можат да се поставуваат и на оддалеченост помала од 150 m пред опасно место.

Знаците за опасност од став 1 на овој член можат да се постават и на оддалеченост помала од 150 m, пред опасно место на патот, ако тоа го бараат околностите на делот од патот на кој се поставува знакот. Ако причините на безбедност на сообраќајот бараат, а особено брзината со која се движат возилата или непрегледност на патот, тие знаци за опасност ќе се постават и на оддалеченост поголема од 250 m пред опасното место на патот.

Кон знаците за опасност што се поставени на оддалеченост помала од 150 или поголема од 250 m мораат да бидат додадени и дополнителни табли на кои се назначува оддалеченоста до опасното место поради кое тие знаци се поставуваат.

На патишта што не се прегледни или на кои сообраќајот се одвива во поголема брзина, како и во други случаи во кои постои опасност возачот ненадејно и неподготвен да најде на опасно место на патот, помеѓу знакот за опасност поставен на оддалеченост од ст. 1 и 2 на овој член и самото опасно место на патот ќе се постави еден или повеќе исти знаци, кон кои ќе се постават и дополнителни табли со назначување на оддалеченоста до опасното место.

Член 58

Привремени опасности на пат (работи на патот, одронување на камења и др.) ќе се означат со сообраќајните знаци предвидени со овој правилник за означување на трајни опасности од ист вид.

Член 59

Поставувањето на знакот I-19 (работи на патот), знакот I-23 (сообраќај во двете насоки) знакот I-26 (крстосување на патишта од иста важност), знаците I-27, I-28 и I-29 (крстосување и спојување со спореден пат), знакот I-31 (трамвајска пруга), знаците I-34 и I-34.1 (Андреин крст), знакот I-35 (приближување кон премин на пат преку железничка пруга со браници или полубраници) и знакот I-36 (приближување кон премин на пат преку железничка пруга без браници или полубраници) отстапува од начинот на поставувањето на другите знаци за опасност, и тоа:

1) знакот I-19 (работи на патот) се поставува и непосредно пред место на кое се изведуваат работи, а покрај него се поставува и посебен браник кој ноќе и кога е намалена видливоста мора да има пропишан светлосен знак;

2) знакот I-23 (сообраќај во двете насоки) се поставува на самото место од каде почнува сообраќајот во двете насоки, а по потреба се поставува и на делот од патот на кој сообраќајот се одвива во двете насоки;

3) знакот I-26 (крстосување на патишта од иста важност) се поставува, по правило, на патишта надвор од населби;

4) знаците I-27 (крстосување со спореден пат под прав агол), I-28 (спојување со спореден пат под прав агол од левата страна), I-28.1 (спојување со спореден пат под прав агол од десната страна), I-29 (спојување со спореден пат под остар агол од левата страна), I-29.1 (спојување со спореден пат под остар агол од десната страна) смеат да се постават само ако на спореден пат што се крстосува со пат

со првенство за минување пред раскрсницата е поставен знакот II-1 (крстосување со пат со првенство за минување) или знакот II-2 (задолжително запирање);

5) знакот I-31 (трамвајска пруга) се поставува, по правило, надвор од населби, а по исклучок може да се постави и на патишта во населба ако тоа го бара безбедноста на сообраќајот;

6) знаците I-34 и I-34.1 (Андреин крст) се поставуваат само на премини на пат преку железничка пруга во ниво, кои се наполно незащитени или кои се заштитени само со уреди за давање светлосни и звучни знаци без браници или полубраници и тоа: на растојание од 5 m од најблиската железничка шина, а ако околностите тоа го бараат — и на помало, односно на поголемо растојание, но не поблиску од 3 m, односно не подалеку од 10 m од железничката шина.

Ако преминот на патот преку железничка пруга во ниво е заштитен со уред за давање светлосни знаци, знакот Андреин крст се поставува на истиот столб, и тоа над светлосните знаци.

Знакот Андреин крст мора да биде видлив на патот на кој е поставен на оддалеченост од најмалку 50 m;

7) знакот I-35 (приближување кон премин на пат преку железничка пруга со браници или полубраници) и знакот I-36 (приближување кон премин на пат преку железничка пруга без браници или полубраници), се поставуваат така што знакот во облик на правоаголник со три коси ленти и со соодветен знак за опасност се поставува на 240 m пред место на крстосување на пат и железничка пруга во ниво, знакот со две коси ленти на 160 m, а знакот со една коса лента на 80 m пред место на крстосување на пат и железничка пруга во ниво. Пониска страна на косите ленти е поблиску до коловозот. Знакот за опасност може да биде истакнат и над знакот во облик на правоаголник кој се поставува на 80 m од преминот на пат преку железничка пруга во ниво.

2. Знаци за изречни наредби**Член 60**

Знаците за изречни наредби се поставуваат непосредно пред местото од каде што за учесниците во сообраќајот настанува обврска да се придржуваат кон наредбата изразена со сообраќајниот знак.

Ако е потребно поради слаба прегледност на патот или од други причини на безбедноста учесниците во сообраќајот да бидат однапред известени за изречната наредба, знакот за изречна наредба може да биде поставен и на соодветна оддалеченост од местото од каде што важи наредбата.

Кон знаците за изречни наредби што според одредбата на став 2 од овој член се поставуваат на определена оддалеченост пред местото на кое е поставен знакот за изречна наредба и од каде што важи наредбата, мора да се додадат дополнителни табли со означување на оддалеченоста до местото од каде важи наредбата.

Член 61

Знаци за изречни наредби мораат повторно да се постават по секое крстосување на пат на кој таквиот знак е поставен со друг пат, ако изречната наредба важи и по таквото крстосување.

Изречната наредба изразена со знак за забрана и ограничување или со знак за обврска истакната на влезот во населба на истиот столб на кој е истакнат и знакот за обележување на населеното место (со името на местото), важи на подрачјето на целата населба, ако на одделни патишта или на делови од патот во населбата со друг сообраќаен знак не е изразена друга наредба.

Член 62

За означување на изречните наредби што важат само за определено време во такот на денот или само во определени денови, можат на патот да се поставуваат и сообраќајни знаци изразени така што симболите и дополнителните табла со кои е определено нивното значење да се видливи само во времето за кое важи изречната наредба изразена со знакот.

Член 63

Поставувањето на знакот II-2 (задолжително запирање), знакот II-33 (првенство на минување за возилата од спротивниот правец), знакот II-34 (забрана за запирање и паркирање), знакот II-35 (забрана за паркирање, знаците II-43.1 и II-43.2 (задолжителна насока), знакот II-45 (задолжително обиколување од десната страна), знакот II-45.1 (задолжително обиколување од левата страна) и знакот II-45.2 (кружен ток на сообраќајот) отстапува од начинот на поставувањето на другите знаци за изречни наредби, и тоа:

1) знакот II-2 (задолжително запирање) се поставува, по правило, на место на кое возилата мораат да се запрат за да ги пропуштат возилата што се движат по пат со првенство на минување.

На знакот II-2, на коловозот по правило, му се додава полна напречна линија, која означува линија пред која возилото мора да се запре;

2) знакот II-33 (првенство на минување за возилата од спротивната насока) се поставува на место од кое може да се види делот од патот на кој се однесува забраната;

3) знакот II-34 (забрана за запирање и паркирање) и знакот II-35 (забрана за паркирање) можат да имаат дополнителна табла со вртана стреличка која се истакнува под знакот паралелно со надолжната оска на патот, а која упатува на тоа дека забраната, односно ограничувањето означено со сообраќајниот знак се однесува само на делот од патот кој се протега во правецот означен со стреличката и на оддалеченоста што е означена кон стреличката;

4) знаците II-43.1 и II-43.2 (задолжителна насока) се поставуваат на самата раскрсница;

5) знакот II-45 (задолжително обиколување од десната страна), знакот II-45.1 (задолжително обиколување од левата страна) и знакот II-45.2 (кружен ток на сообраќајот) се поставуваат на врвот или работ од пешачкиот остров, односно островот за насочување на сообраќајот или пред други објекти на коловозот на патот.

3. Знаци за известување

Член 64

Знаците за известување се поставуваат така што на учесниците во сообраќајот да им дадат претходни известувања, известувања за престројување, известувања за скршнување, потврдно известување за правецот на движењето, како и да го означат објектот, теренот, улицата или деловите од патот на кои се однесуваат.

Ако објектот или теренот на кој се однесува знакот за известување не се наоѓаат на патот на кој е поставен знакот, потребното известување може да биде поставено на дополнителна табла или на самиот знак така што на учесниците во сообраќајот да им се овозможи лесно и брзо пронајдување на објектот, односно теренот на кој се однесува знакот.

Член 65

Знакот III-1 (првенство на минување во однос на возилата од спротивниот правец), знаците III-2 и III-2.1 (пат со еднонасочен сообраќај), знакот III-3 (пат со првенство на минување), знакот III-6 (обе-

лежен пешачки премин), знакот III-7 (подземно или надземно минувашиште), знакот III-8 (раскрсница), знакот III-10 (насока на движење на возило што има намера да скршне налево на раскрсница на која скршнувањето налево е забрането), знакот III-12 (патоказ), знакот III-13 (патоказна табла), знакот III-17 (број на патот), знакот III-18 (број на меѓународен пат), знакот III-23 (назив на населено место), знакот III-25 (престанок на забраната за прстигнување на сите возила на моторен погон, освен мотоцикли без приколка), знакот III-26 (престанок на забраната за прстигнување за тешки товарни возила), знакот III-27 (престанок на ограничувањето на брзината), знакот III-28 (престанок на забраната за давање звучни знаци), знакот III-29 (престанок на сите забрани), знакот III-61 (потврда на правецот), знакот III-62 (табла за означување на називи на улици), знакот III-63 и знакот III-63.1 (табла за насочување), знакот III-64 (претпатоказ), знакот III-65 и знакот III-65.1 (патоказ над коловозот на портал), знакот III-66 (табла за означување на излез) и знакот III-67 (патоказ за престројување над сообраќајните ленти на портал), се поставуваат, и тоа:

1) знакот III-1 (првенство на минување во однос на возилата од спротивната насока) се поставува пред стеснетиот дел од патот, со тоа што на спротивната страна од стеснетиот дел на патот се поставува знакот II-33 (првенство на минување за возилата од спротивната насока);

2) знаците III-2 и III-2.1 (пат со еднонасочен сообраќај) се поставуваат по должината на патот со еднонасочен сообраќај и тоа на местата на кои е потребно на возачот кој се движи по патот, односно кој влегува на таквиот пат да му се даде известување за еднонасочниот сообраќај.

Поставувањето на знаците од став 1 на оваа точка не влијае врз обврската за поставување на соодветни знаци за забрана и на знаци за обврска на места на кои возилата од другите патишта влегуваат на пат со еднонасочен сообраќај.

Знакот III-2 се поставува така што стреличката да е вертикална на надолжната оска на патот, а знакот III-2.1 — да е паралелно со надолжната оска на патот;

3) знакот III-3 (пат со првенство за минување) се поставува, по правило, на главните сообраќајници во населба и на пристапот кон населба и тоа пред раскрсница;

4) знакот III-6 (обележен пешачки премин) и знакот III-7 (подземно или надземно пешачко минувашиште) се поставуваат само непосредно пред обележен пешачки премин или минувашиште, односно над нив;

5) знакот III-8 (раскрсница) се поставува на оддалеченост од најмалку 150 m пред раскрсницата што ја означува.

На автопатишта и на патишта резервирани само за сообраќај со моторни возила, знакот III-8 може да биде поставен и на оддалеченост од најмалку 500 m пред раскрсницата;

6) знакот III-10 (насока на движење на возило што има намера да скршне налево на раскрсница на која скршнувањето во лево е забрането) се поставува на првата раскрсница пред онаа на која возилото сака да изврши скршнување налево, а на која скршнување налево е забрането;

7) знакот III-12 (патоказ) и знакот III-13 (патоказна табла) се поставуваат на раскрсница на местото од каде што почнува патот на кој се однесува знакот;

8) знакот III-17 (број на патот) и знакот III-18 (број на меѓународен пат) кога се поставуваат како посебни знаци можат да бидат поставени и под или над други сообраќајни знаци.

Знакот III-18 се поставува на меѓународни патишта, а знакот III-17 на други патишта;

9) знакот III-23 (назив на населено место) се поставува на местото за влегување во населба и означува од каде мораат да се применуваат прописите за сообраќајот во населбата;

10) знакот III-25 (престанок на забраната за престигнување на сите возила на моторен погон, освен мотоцикли без приколка), знакот III-26 (престанок на забраната за престигнување за тешки товарни возила), знаците III-27 и III-27.1 (престанок на ограничувањето на брзината) и знакот III-28 (престанок на забраната за давање звучни знаци) се поставуваат на места на патот од каде што престануваат да важат соодветните забрани изразени со сообраќајните знаци на тој пат;

11) знакот III-29 (престанок на сите забрани) се поставува на место на патот од каде што престануваат да важат сите забрани изразени со сообраќајните знаци на тој пат;

12) знакот III-61 (потврда на правецот) се поставува на растојание од најмногу 500 m од последниот приклучок;

13) знакот III-62 (табла за означување на напие на улици) се поставува на раскрсница;

14) знакот III-63 и знакот III-63.1 (табла за насочување) се поставуваат на место од каде што почнува остра кривина, како и во самата кривина;

15) знакот III-64 (претпатоказ) се поставува на 500 m од точката каде што почнува лентата за забавување на возила. По исклучок, може да се постави и на помало растојание, но не помало од 250 m од точката каде што почнува лентата за забавување на возилата;

16) знакот III-65 и знакот III-65.1 (патокази над коловозот на портал) се поставуваат на местата каде што почнува лентата за забавување на возила;

17) знакот III-66 (табла за означување на излез) се поставува на врвот на разделниот остров;

18) знакот III-67 (патоказ за престојување на сообраќајните ленти на портал) се поставува над секоја сообраќајна лента.

4. Дополнителни табли

Член 66

Дополнителните табли се истакнуваат заедно со сообраќајните знаци на кои се однесуваат, и тоа под долниот раб на сообраќајните знаци.

5. Ознаки на коловозот

Член 67

Напречните неиспрекинати линии за запирање на возилата на раскрсниците мораат да бидат повлечени така што возачот на запреното возило над раскрсницата и над другите патишта што се крстосуваат да има доволен преглед во однос на сообраќајот на возилата и пешаците преку раскрсницата и тие патишта (цртеж V-7).

Напречните испрекинати линии на раскрсницата што означуваат крстосување со пат кој има првенство за минување (цртеж V-8 и V-9) мораат да бидат повлечени така што да ги исполнуваат условите од став 1 на овој член предвидени за напречните неиспрекинати линии.

6. Светлосни сообраќајни знаци

Член 68

Уредите за давање на светлосни сообраќајни знаци за регулирање на сообраќајот на раскрсниците, што се поставуваат на столб покрај коловозот, мораат да бидат поставени на височина од 2 до 3,5 m над површината на коловозот.

На столбот на кој се наоѓа уредот од став 1 на овој член може да се постави и уред за давање на светлосни сообраќајни знаци на помала височина и со помали светла, што е наменет само за регулирање на сообраќајот на пешаците на раскрсниците.

Ако уредите за давање на светлосни сообраќајни знаци се поставуваат така што да висат над коловозот, долниот раб на уредот не смее да биде на височина помала од 4,5 m над коловозот.

Член 69

Уредот за давање на светлосни знаци со трепкаво црвено светло на бариците се поставува на средината на бариците, а на полубариците на крајот на полубариците.

IV. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 70

Сообраќајните знаци на магистралните патишта што не се во согласност со овој правилник, а ќе се затекнат на патиштата на денот на неговото влегување во сила, мораат да се заменат, односно да се отстранат до 30 април 1988 година.

Сообраќајните знаци што не се предвидени со овој правилник, а ќе се затечат на патиштата на денот на неговото влегување во сила мораат да се отстранат во рок од 6 месеци од денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Сообраќајни знаци што не се предвидени со овој правилник, освен светлосните сообраќајни знаци за означување на пат преку железничка пруга во ниво и барикиот за обележување работи на патот врз основа на член 144 од Законот за основите на безбедноста на сообраќајот на патиштата, не смеат да се поставуваат.

Опремање на барики и полубарики со трепкави црвени светла мора да се изврши до 31 декември 1986 година.

Член 71

Сообраќајните знаци на патишта новоизградени и реконструирани од денот на влегувањето во сила на овој правилник, се поставуваат само врз основа на сообраќајниот проект.

Член 72

Големината на сообраќајните знаци во тунелите на магистралните и регионалните патишта може да отстапува од димензиите утврдени со овој правилник само ако тоа го бараат економски и технички причини, за што посебно одобрение издава надлежниот орган.

Член 73

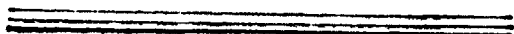
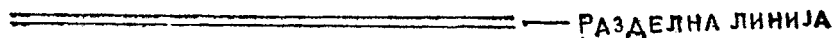
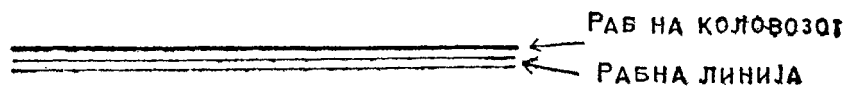
Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за сообраќајните знаци и за знаците што на учесниците во сообраќајот на патиштата им ги даваат овластени лица („Службен лист на СФРЈ“, бр. 20/75).

Член 74

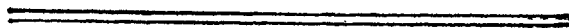
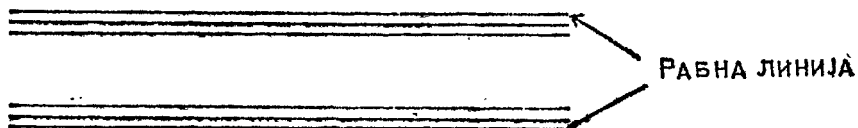
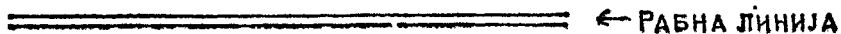
Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 351/1
5 јуни 1981 година
Белград

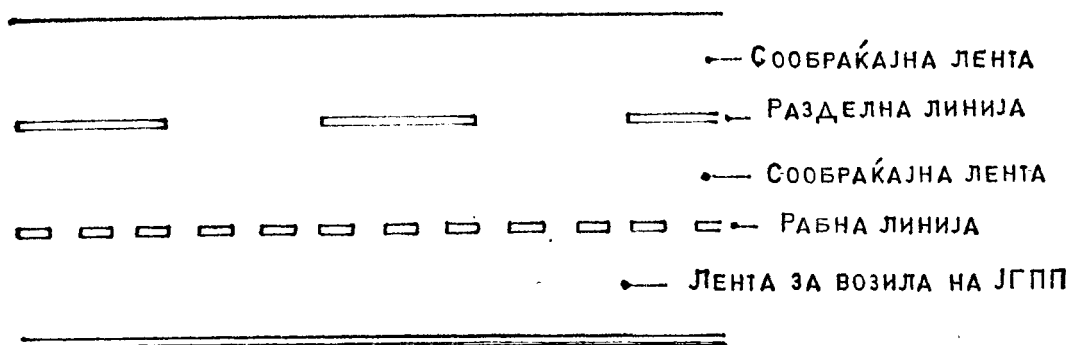
Претседател на
Сојузниот комитет за
сообраќај и врски,
Анте Зелиќ, с. р.

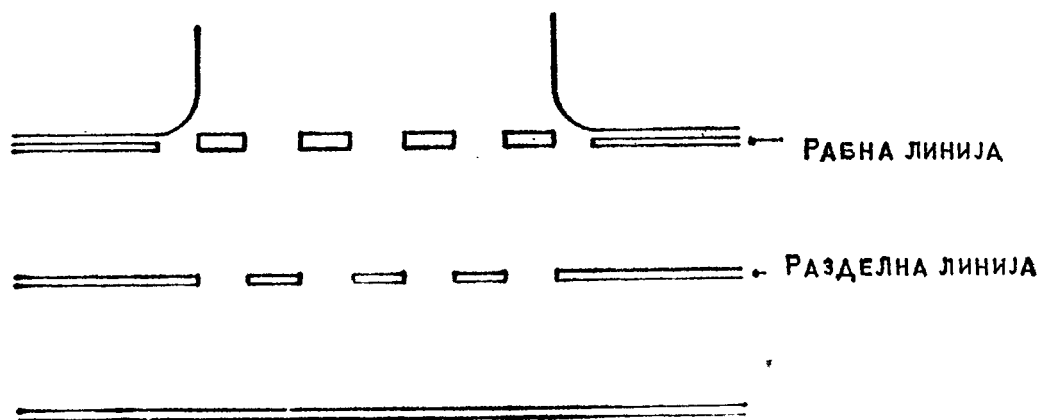
V - 1

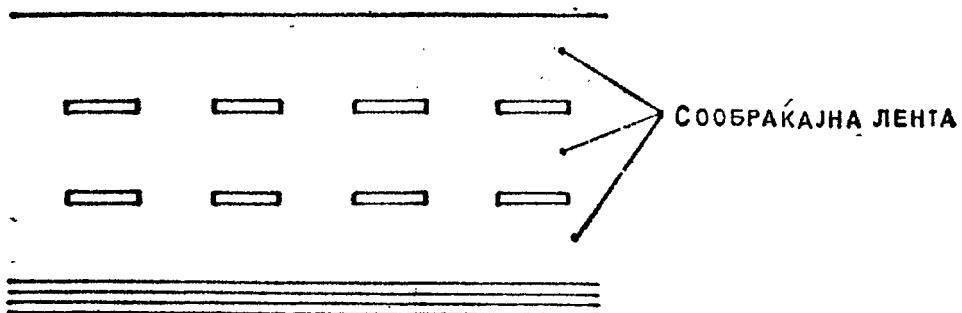
V - 1.1

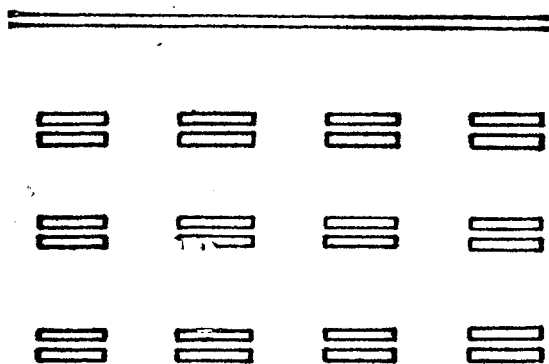
V - 2

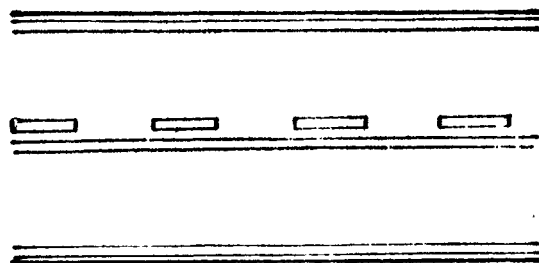
V - 3

V - 4

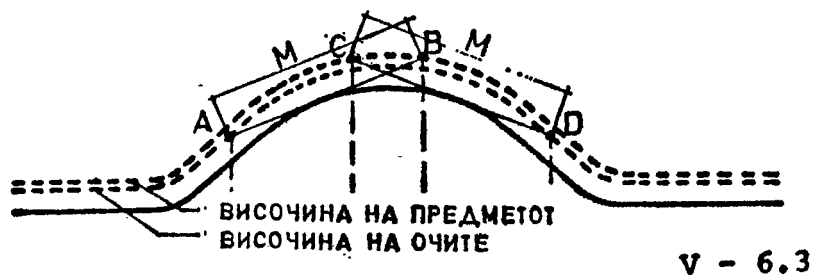
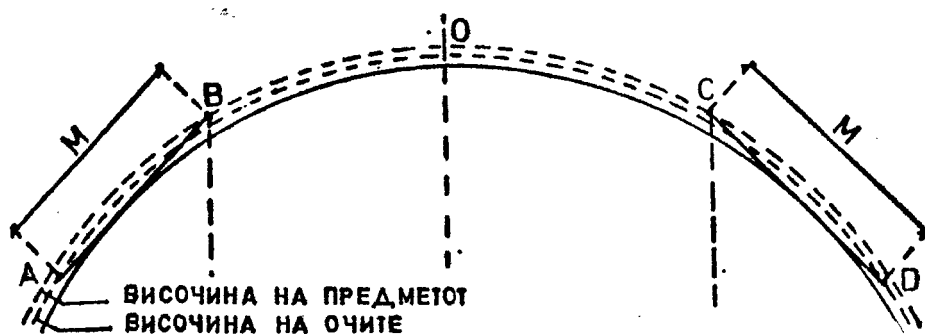
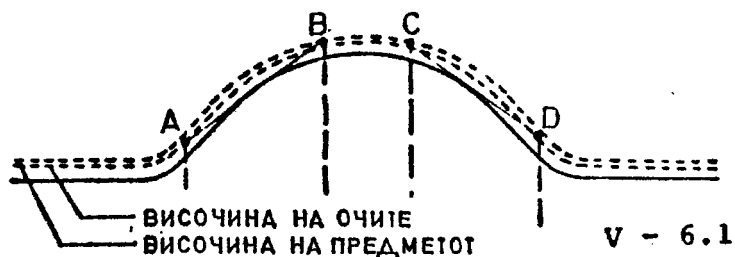

V - 5

V - 6

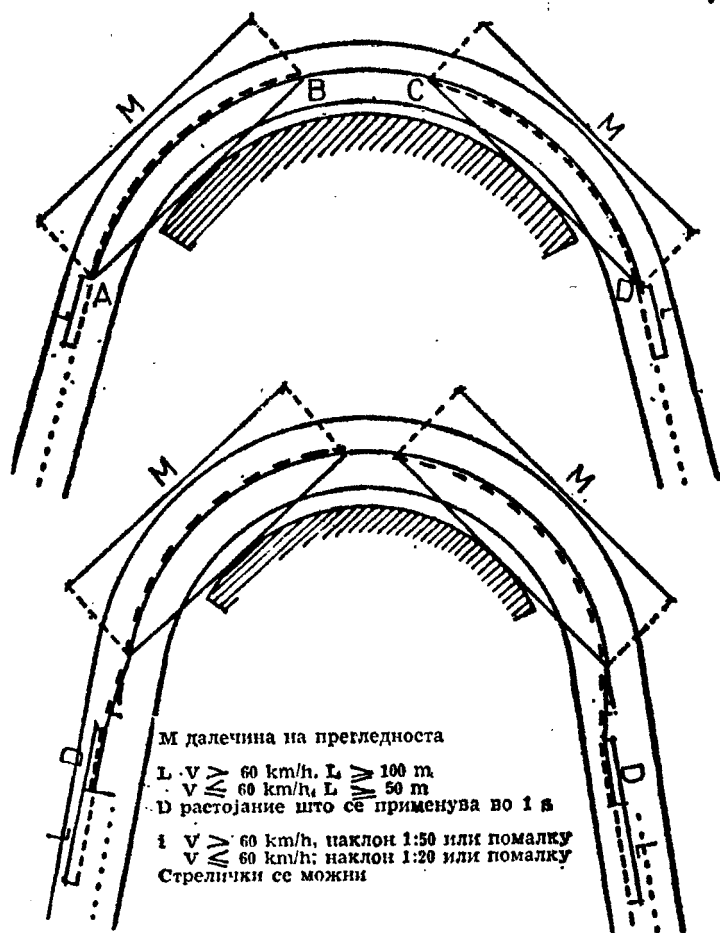
ОБЕЛЕЖУВАЊЕ НА ДВОНАСОЧНИ КОЛОВОЗИ ВО ВЕРТИКАЛНИ КРИВИНИ
ВО КОИ ДАЛЕНИНАТА НА ПРЕГЛЕДНОСТА Е ОГРАНИЧЕНА

ОБЕЛЕЖУВАЊЕ НА ДВОНАСОЧНИ КОЛОВОЗИ ВО ХОРИЗОНТАЛНИ КРИВИНИ
НА КОИ ДАЛЕЧИНАТА НА ПРЕГЛЕДНОСТА Е ОГРАНИЧЕНА

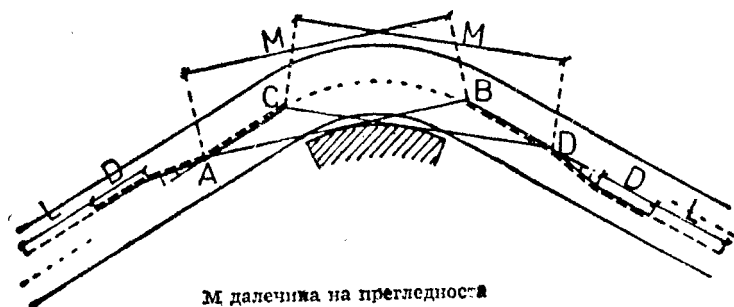

V - 6.5

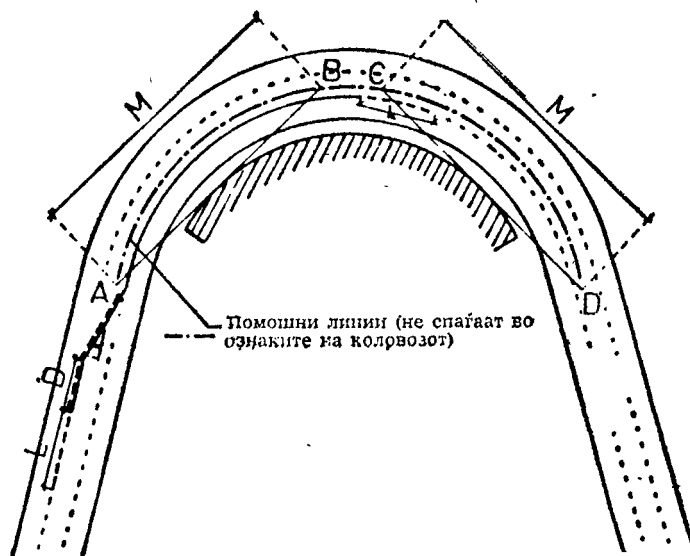
V - 6.6

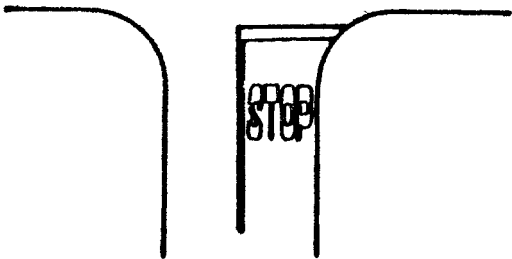
ОБЕЛЕЖУВАЊЕ НА ДВОНАСОЧНИ КОЛОВОЗИ ВО ХОРИЗОНТАЛНИ КРИВИНИ
НА КОИ ДАЛЕЧИНАТА НА ПРЕГЛЕДНОСТА Е ОГРАНИЧЕНА

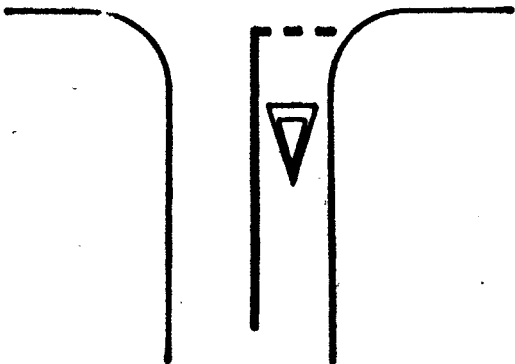
M далечина на прегледноста

$L \ V \geq 60 \text{ km/h, } U \geq 100 \text{ m}$
 $V \geq 60 \text{ km/h, } L \geq 50 \text{ m}$
 $i \ V \geq 60 \text{ km/h, наклон } 1:90 \text{ или помалку}$
 $V \geq 60 \text{ km/h, наклон } 1:20 \text{ или помалку}$
 D растојание што се преминува во 1 s
 Стрелички се можни

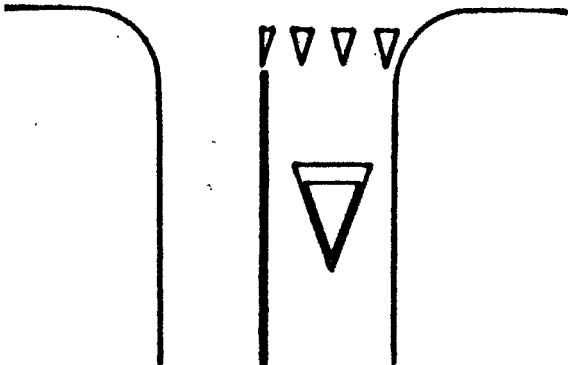

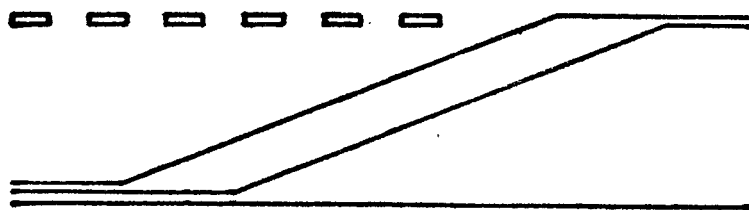
- 7

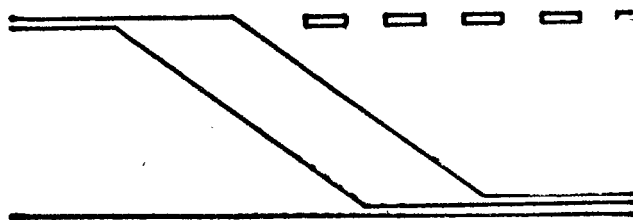
v - 8

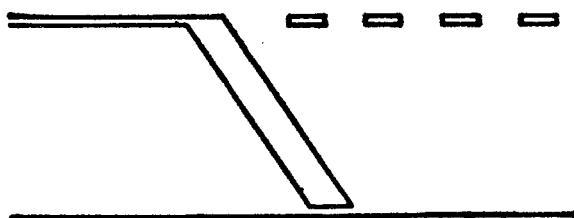
v - 9

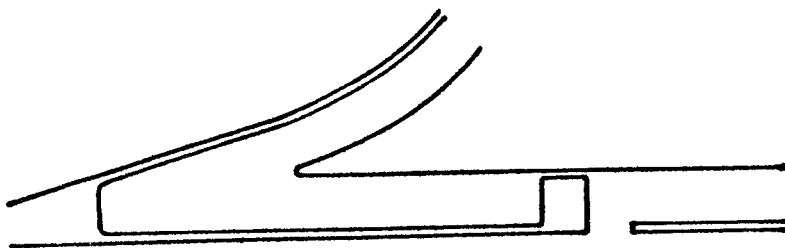
V - 10

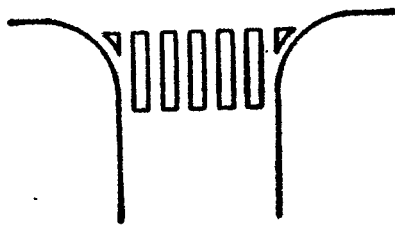
V - 10.1

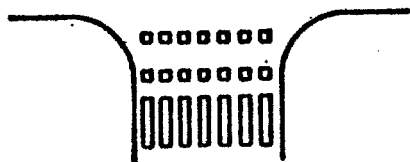
V - 10.2

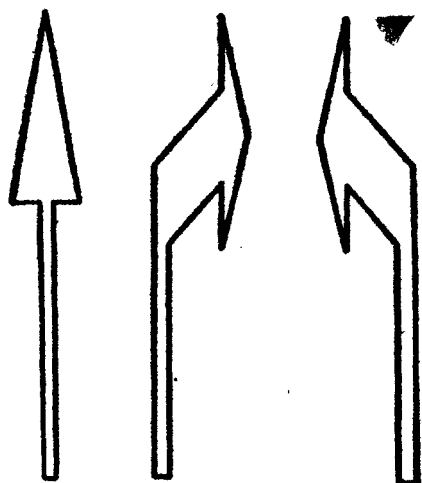
V - 11

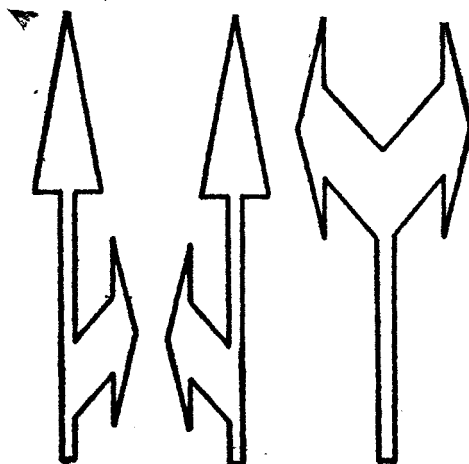
V - 12

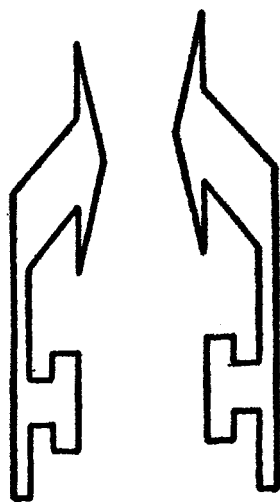
V - 13

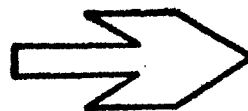
V - 14

V- 15

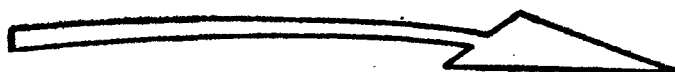
V - 16

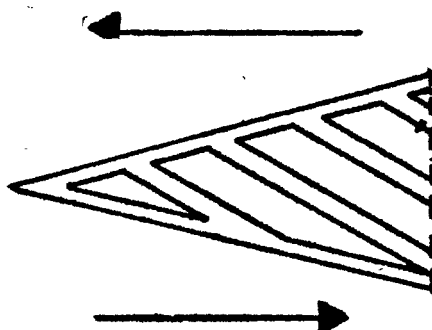
V - 17

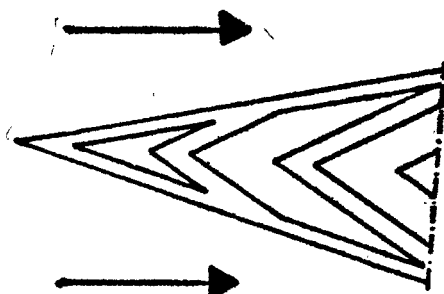
V - 18

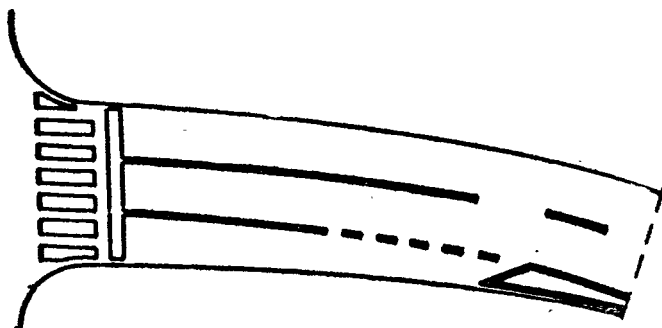
V - 18.1

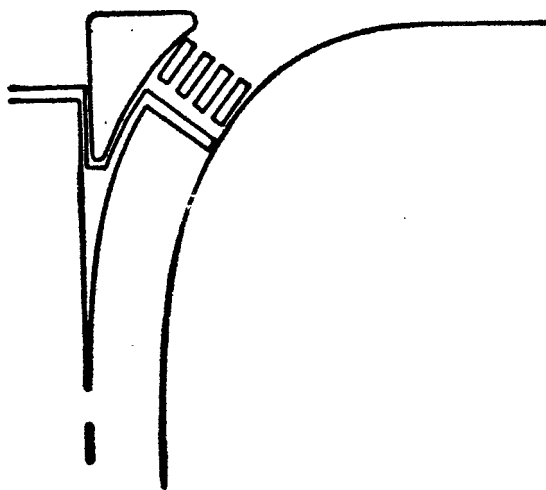
V - 19

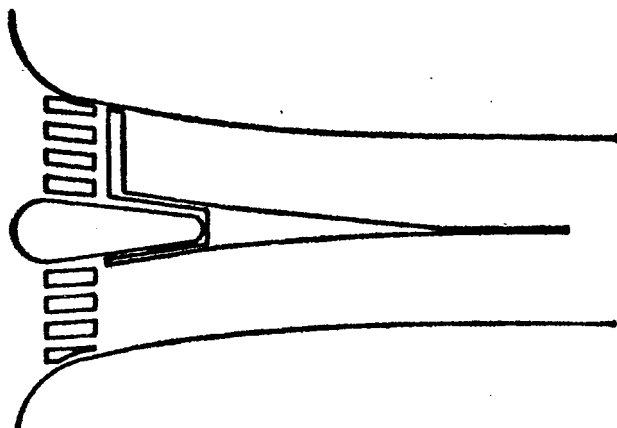
V - 19.1

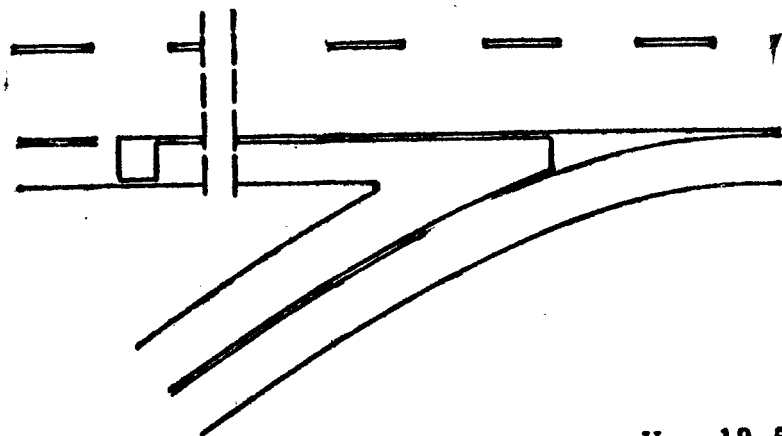
V - 19.2

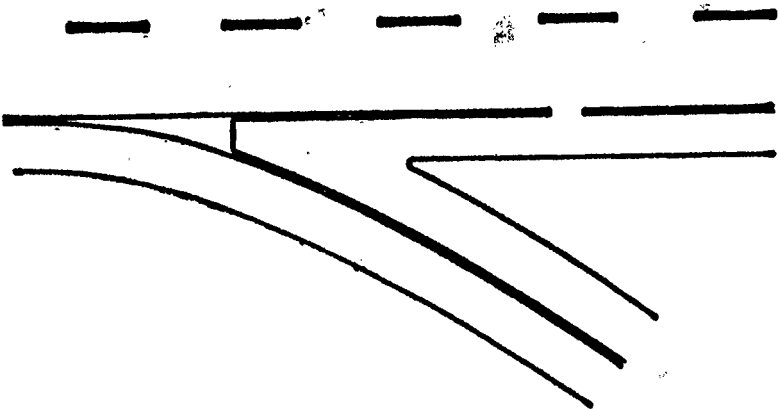
V - 19.3

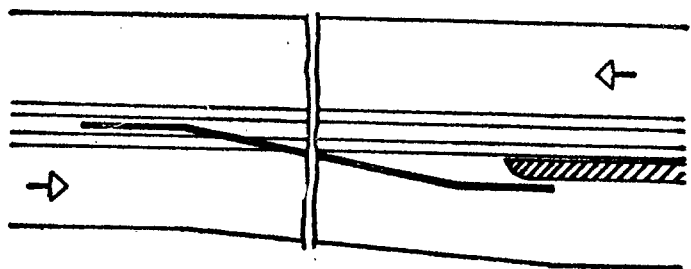
V - 19.4

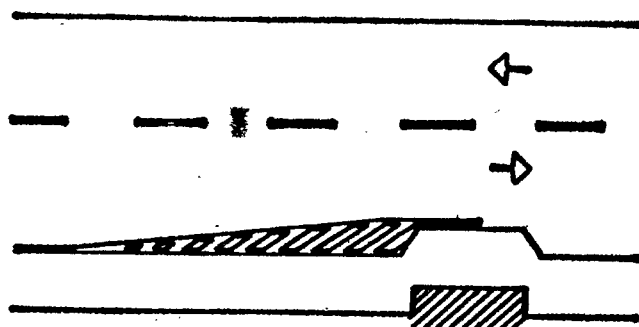
V - 19.5

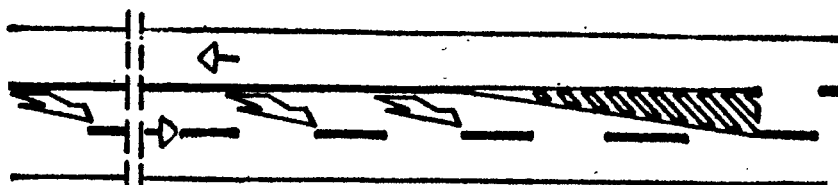
V - 19.6

V - 20

V - 20.1

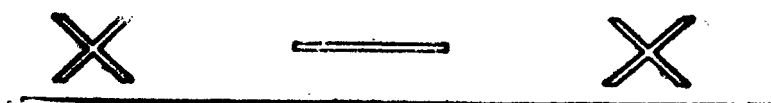
V - 20.2

BUS STOP

V - 21

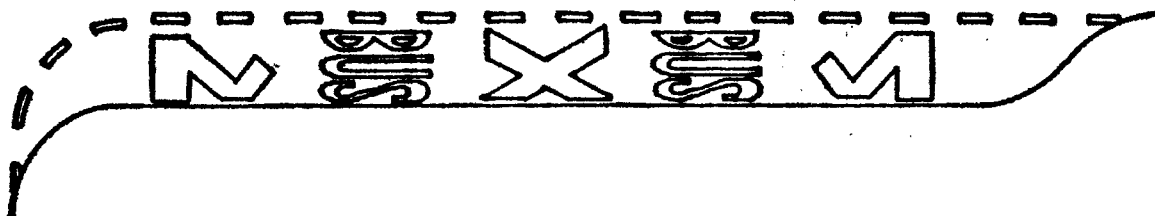
V - 22

V - 22.1

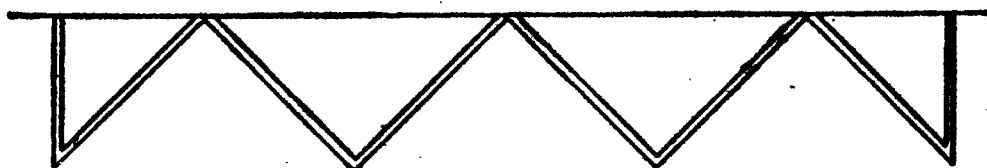
V - 22.2

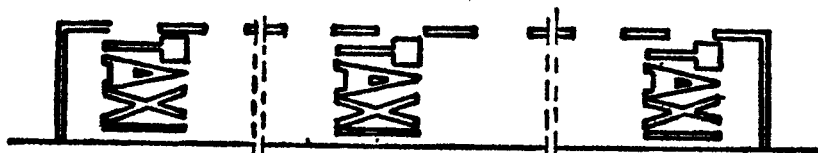
V - 22.3

V - 22.4

V - 22.5

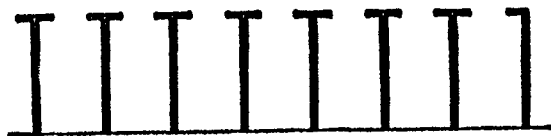
V - 22.6

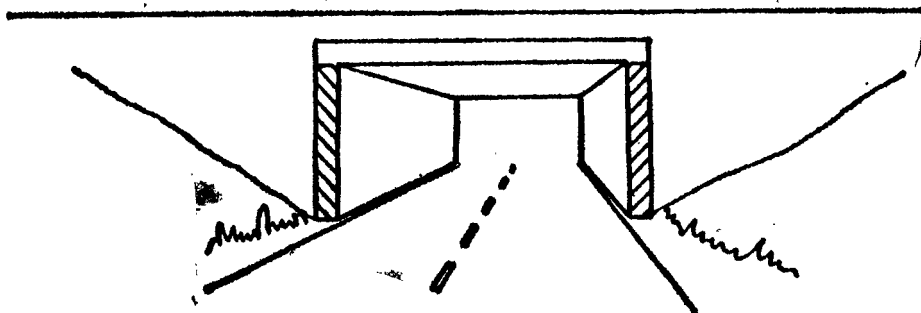
V - 23

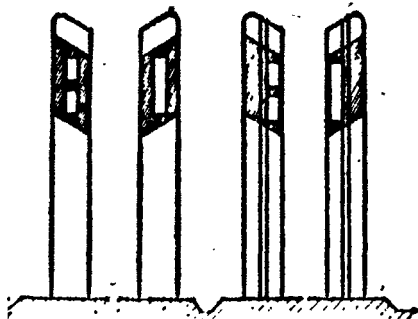
V - 23.1

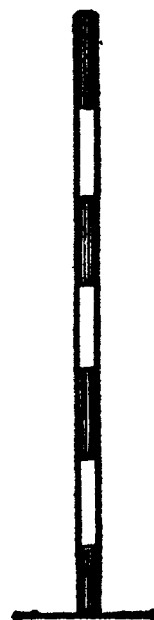
V - 23.2

V - 24

V - 25

V - 26

БУКВИ ЗА ИСПИШУВАЊЕ НА НАПИСИТЕ НА СООБРАЌАЈНИТЕ ЗНАЦИ

A C D I J L M N G E F
S T U V K B R P H O Z
a b č d e f g h i j k l m n
o p r s t u v z

А Б В Г Д Ђ Е Ж З И Ј К
Л Љ М Н Њ О П Р С Т Ћ
У Ф Х Ц Ч Џ Ш Ѓ Ќ Ѕ
а б в г д ђ е ж з и ј к л љ
м н њ о п р с т ћ у ф х ц ч
џ ш ѓ ќ ѕ

БРОЕВИ ЗА ИСПИШУВАЊЕ НА НАПИСИТЕ НА СООБРАЌАЈНИТЕ ЗНАЦИ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

ЛЕГЕНДА НА БОИТЕ НА СООБРАЌАЈНИТЕ ЗНАЦИ

	ЦРВЕНА
	СИНА
	ЖОЛТА
	ЗЕЛЕНА
	ЦРНА И ТЕМНОСИВА
	БЕЛА

535.

Врз основа на член 40 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 13/76 и 74/80), директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали пропишува

П РА В И Л Н И К ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА УРЕДИ ЗА ПРЕГЛЕД НА ВОДОМЕРИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат условите што мораат да ги исполнуваат уредите за преглед на водомери.

Член 2

Уредите за преглед на водомери се направи со помош на кои се прегледува точноста, подвижноста и заптисаноста на водомерите и падот на притисокот на водата во водомерот.

Член 3

Мерниот опсег на уредот е интервал на зафатнинските протоци (во натамошниот текст: протокот) ограничен со зафатнината на мерниот котел и со најмалиот и најголемиот проток на уредот на кој се врши прегледот на водомерот.

Член 4

Принципот на работата на уредите за преглед на водомерите се засновува на прифаќање на водата, помината низ приклучениот водомер, во мерниот котел, заради споредување на измерената зафатнина на водомерот и на зафатнината која се покажува мерниот котел.

Зафатнината на водата во мерниот котел мора да биде позната во зависност од височината на нивото на водата во него. Уредот за преглед на водомерот мора да биде таков да овозможува дотерување и определување на моменталната вредност на протокот на водата.

Член 5

Уредот за преглед на водомери се состои од мерен котел со нивопоказна скала, со направа за приклучување на водомерот, со направа за дотерување и определување на протокот и со диференцијален манометар за мерење на падот на притисокот во водомерот или два одвоени манометри со класа на точност 1 за мерење на падот на притисокот на водата во водомерот.

Член 6

Мерниот котел може да биде со една или повеќе комори во форма на цилиндар отворен од горната страна или паралелоипед.

Со кој којора пор да ила проидла ливо.оказна цевка со која сочинува споен сад и нивопаказна скала со лизгач или слично решение кое се засновува врз тој принцип.

Внатрешниот пречник на нивопоказната цевка не смее да биде помал од 6 mm, поради капилярноста.

Поделбата на нивопоказната скала може да биде изразена во должински или зафатнински мерни единици. На долниот крај на провидната нивопаказна цевка мора да има вентил за испуштање на водата.

Член 7

Направата за дотерување на протокот се состои од вентил, млазница од различен вид и показан инструмент со скала.

Скала на показниот инструмент мора да биде така поделена што да овозможува читање на протокот.

Секоја млазница мора да биде означена со број или броен податок за најголемиот проток во m³/h или l/h.

Член 8

Показниот инструмент за проток може да биде во форма на ротаметар или манометар со точност (жива или вода) или со еластичен мерен елемент.

Внатрешниот пречник на цевката на манометарот со течност, не смее да биде помал од 6 mm, поради капилярноста.

Член 9

Направата за приклучување на водомерот мора да биде конструирана така што лесно и брзо да можат да се приклучуваат водомери од различни должини со номинални отвори при поединечен преглед на водомерот.

Направата за приклучување на водомерот може да биде конструирана и така што да може истовремено да се приклучуваат поголем број водомери, најмалку четири, во низа или во парови на низи при сервиски преглед на водомери.

Под направата за приклучување на водомерите мора да се наоѓа корито за собирање и одведување на водата.

Член 10

Падот на притисокот на водата во водомерот се мери со диференцијален манометар со опсег на мерењето од 0 до $1,5 \times 10^5$ Pa (од 0 до 1,5 bar) и со најмала поделба од $0,02 \times 10^5$ Pa (0,02 bar).

Мерењето на падот на притисокот може да се врши со два одвоени манометри со класа на точност 1 со опсег на мерењето од 0 до 10×10^5 Pa (од 0 до 10 bar) и со најмала поделба од $0,02 \times 10^5$ Pa (0,02 bar).

Член 11

Материјалот за мерните котли, за нивопоказните и другите скали, млазници, вентили, приклучоци и цевки мора да бидат од некорозирачки материјал или легура. Другите делови можат да бидат од челик со антикорозни премачкувања и бои.

Член 12

Мерните котли, односно коморите мораат да имаат најмала зафатнина 200 литри.

Најголемата зафатнина на мерните котли, односно на коморите мора да биде поголема за 15 до 30% од номиналната зафатнина на мерните котли, односно коморите.

Член 13

Конструкцијата и изработката на мерниот котел мора да биде таква што да се спречи неговото извивање, свиткување и деформација, кои можат да влијаат врз точноста на зафатнината на мерниот котел пропишана со член 19 на овој правилник.

Дното и бочната страна на мерниот котел мораат да бидат зајакнати со вертикални и хоризонтални некорозирачки челични профили од надворешната страна, заради спречување на извивање, свиткување и деформација.

Член 14

Мерниот котел се поставува на цврсти носачи подигнати од носечката површина 30 до 40 cm. Носачите на мерниот котел мораат да бидат цврсто поврзани за носечката површина.

Член 15

Под мерниот котел мора да биде поставено електрично осветление заради осветление на вентилот за истекување.

Осветлението мора да биде изведено така што да одговара на југословенскиот стандард, JUS NS 8 точка 101.

Член 16

Хоризонталните пресеци на мерниот котел мораат да бидат еднакви заради рамномерен пораст на зафатнината со височината на мерниот котел.

Член 17

Водоводната инсталација и вентилите на уредот мораат да бидат конструирани така што да можат да го издржат притисокот од 16×10^5 Pa (16 bar) и притоа не смеат да пропуштаат вода, а пробата на инсталацијата на притисок да се врши според југословенскиот стандард JUS MB6.006.

Член 18

Нивопоказната скала на мерниот котел може да биде изразена во должински или зафатнински мерни единици и нејзината ширина не смее да биде помала од 30 mm. Цртите кои ги означуваат деловите и броевите мораат да бидат јасно и еднообразно нанесени со засекување или втиснување на нивопоказната скала.

Секоја десетта црта мора да биде нанесена преку целата ширина на нивопоказната скала.

Секоја петта црта мора да биде нанесена до половината на широчината на нивопоказната скала.

Должината на другите црти мора да биде еднаква на една третина од широчината на нивопоказната скала.

Секоја десетта црта мора да биде обележена со број

Растојанието помеѓу двете црти, кои означуваат еден поделок не смее да биде помало од 1,5 mm.

Член 19

Релативната грешка на зафатнината на мерниот котел, односно на комората, која се чита на нивопоказната скала, може да изнесува најмногу $\pm 0,2\%$ од измерената зафатнина.

Член 20

Мерниот котел мора да биде поставен во вертикална положба и мора да има вграден висулец или вградена либела.

Член 21

Почетното и максималното ниво на водата во мерниот котел односно во комората мора да зазема секогаш иста положба на провидната нивопоказна цевка.

Член 22

Вентилот за истекување на водата од мерниот котел, односно од комората, може да биде: механички, електричен, пневматски или хидрауличен.

Член 23

Уредите за преглед на водомери можат да имаат: автоматски вентили со сигнализација за отворање, запирање на водата и дотерување на протокот на водата; импулсни вентили за пренесување на сигнали и податоци за читање на водомерите на далечина; импулсивни вентили за длабинско и автоматско управување со вентилите; автоматизирано приклучување на водомерот и други уреди.

Член 24

Млазниците, скалите на манометрите и нивопоказната скала на мерниот котел или на комората мораат да имаат погодни и видливи места за жигосување.

Жигот мора да биде втиснат на такво место без чие оштетување не би можеле да се поместат скалите на манометрите и нивопоказната скала на мерниот котел или на комората.

Член 25

Вентилите што се користат во состав на уредите мораат да бидат со топкалеста форма, освен вентилите за истекување на водата од мерниот котел или од комората кој може да има поинаква форма.

Член 26

Типското испитување, првиот преглед и повремените прегледи на уредите за преглед на водомерите го опфаќаат:

- 1) надворешниот преглед;
- 2) испитувањето на записаноста на уредот за преглед на водомерот;
- 3) испитувањето на зафатнината на мерниот котел, односно на комората и точноста на нивопоказната скала;
- 4) испитувањето на точноста на покажувањето на манометарот;
- 5) испитувањето на точноста на протекот на млазницата на уредот;
- 6) испитувањето на точноста на времето на протокот на млазницата на уредот.

Член 27

Одредбите на член 11 и член 13 став 2 од овој правилник не се однесуваат на уредите во употреба чијшто мерен котел и профили за зајакнување не се изработени од некорозирачки челик. Такви уреди можат да се користат се додека остапувањата на зафатнината на мерниот котел се во дозволените граници пропишани со член 19 на овој правилник.

Уредите во употреба кои не ги исполнуваат условите пропишани со член 25 од овој правилник, можат да се користат до 31 декември 1986 година.

Член 28

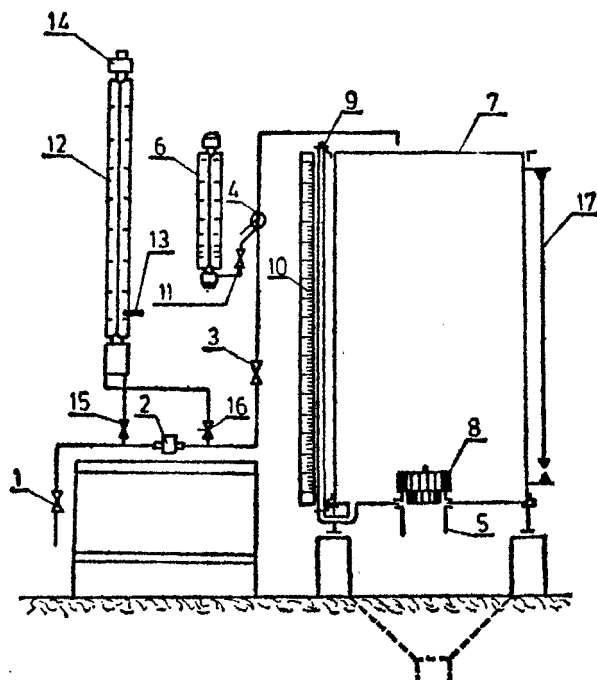
Шемата на уредите за преглед на водомерите е отпечатена кон овој правилник, како посебен прилог.

Член 29

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 0302-3111/1
18 август 1981 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод за
мери и скапоцени
метали,
Милисав Воичиќ, с. р.

Сл. 1 — Шема на уред за преглед на водомери

1. Главен вентил
2. Водомер што се прегледува
3. Вентил за дотерување на протокот на вода
4. Глава со сапници
5. Цевка за истекнување на мерниот котел
6. Показувач на протокот на вода
7. Мерен котел
8. Затворац на мерниот котел
9. Провидна нивопоказна цевка
10. Нивопоказна скала на мерниот котел
11. Вентил на показувачот на протокот
12. Диференцијален манометар
13. Долни вентил на диференцијалниот манометар
14. Горни вентил на диференцијалниот манометар
15. Влезен вентил на диференцијалниот манометар
16. Излезен вентил на диференцијалниот манометар
17. Висулец

ОДЛИКУВАЊА

УКАЗ

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУ- БЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликуваат:

— за заслуги во развивањето и зацврстувањето на мирољубивата соработка и пријателските односи помеѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и Република Замбија

СО ОРДЕН НА ЈУГОСЛОВЕНСКОТО ЗНАМЕ СО ЛЕНТА

Albert N. Kalyati, извонреден и ополномоштен амбасадор на Република Замбија во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Бр. 8
19 февруари 1981 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Џвистин Мијатовиќ, с.р.

УКАЗ

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУ- БЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликува:

— за заслуги во развивањето и зацврстувањето на мирољубивата соработка и пријателските односи помеѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и Малезија

СО ОРДЕН НА ЈУГОСЛОВЕНСКОТО ЗНАМЕ СО ЛЕНТА

Khong Eng Hae, извонреден и ополномоштен амбасадор на Малезија во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Бр. 9
3 март 1981 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Џвистин Мијатовиќ, с.р.

СОДРЖИНА:

Страна

532. Уредба за задолжителниот рок во кој организациите на здружен труд што користат услуги на превоз на стоки со железница се должни да вршат истоварување односно натоварување на стоки	1221
533. Одлука за определување на органите, односно службите кои сојузните органи се должни да ги известат кога ќе престанат да ги користат предметите во општествена сопственост	1222
534. Правилник за сообраќајните знаци на патиштата	1222
535. Правилник за метролошките услови за уреди за преглед на водомери	1274
Одликувања	1276

Издавач: Новинско-издавачка установа Службен лист на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Белград, Јована Ристиќа бр. 1. Пош. фах 226. — Директор и главен и одговорен уредник: Душан Машовиќ, Улица Јована Ристиќа бр. 1 — Печати Београдски издавачко-графички завод Белград, Булевар војводе Мишиќа бр. 17.